SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

SANDARA
LITHUANIAN WEEKLY
Published by
Lithuanian National League of America
Consisting of 100 Branches, located in all Principle Cities of the United States.
SANDARA
3227 So. Halsted St. Chicago, Ill.
Tel. Calumet 3277

METAI XIX — PENKTADIENIS, LAPKRIČIO (NOVEMBER 11, 1932 m. — No. 46

BRŪOŽAI

Rašo V. G.

Lietuviška Enciklopedija.
Wisconsino Sandariečiai veikia.
Demokratų laimėjimai.
Tušti pasigyrimai.

Kaune spausdinama svarbus mokslo veikalas pavadintas "Lietuviškoji Enciklopedija". Pirmosios kelios knygos jau pasiekė Ameriką.

Tačiau, apgailėtina, kad tiek mažai Amerikos lietuvių ją užsiprenumeravo. Kuomet anoj pusėj vandenyno iškalno užsisakė arti penkių tukstančių žmonių, čia, Suvienytose Valstijose susirado vos 60 lietuvių, kurie parėmė pirmosios musų enciklopedijos išleidimą. Kuomet išeis visos šio veikalo knygos kaina jų žymiai pakils.

—— o-o-o ——

Wisconsino sandariečiai neužilgo turės Racine gražią pramogą. Sekmadieny, lapkričio 20 d. jie rengia didelį koncertą, kuriam dalyvaus apart vietinių pajėgų dar ir svečių iš Chicagos.

Reikia pabrėžti, jog šios kolonijos sandariečių parengimai esti visad pasekmingi. Ačiu rengėjų nuoširdžiom pastangom vietos lietuviai turi progos užgirsti pirmaeilių dainininkų savo gimtinėj kalboj. Ko dar čia reikalinga, tai vaikų draugijėlės.

—— o-o-o ——

Amerikos lietuviai daug kalba apie amerikonišką politiką, tačiau savo žmonių neįstengia išštumti į priešakį. Chicagoj turėjome vieną prokuroro pagelbininką adv. F. Mast-Mastauską, tačiau pralaimėjus republikonam ir jis turės pasitraukti.

Tuom tarpu lenkai džiaugiasi pravedę keliatą teisėjų, valstijų kongresmanų ir šiaip visokių valdininkų.

Iš musų pusės čia yra nemažai apsileidimo. Iki šiam laikui mes netik kad nieko nelaimėjom, bet nedarėm jokių pastangų.

—— o-o-o ——

Amerikos Demokratų Partija džiaugiasi lapkričio 8-tos dienos laimėjimais, kurie yra vadinami "istoriniais" demokratų partijoje. Bet išrinkimas Franklin D. Roosevelto S. V. Prezidentu džiugina netik pačius demokratus ir veik du trečdaliu Amerikos gyventojų, bet ir užsienį. Veik visos Europos valstybės reiškia didelio pasitenkinimo ir vilties pagerėjimui esamosios sunkios ekonominės padėties. Nekurių šalių laikraščiai jau pasiskubino pranešti ką jie galėsią parduoti Amerikai, kuomet Roosevelto administracija numažinsią muitus.

Taip mes gausime daug importuotų iš kitų kraštų įvairių gyvenimo reikmenų, bet klausimas ar mes turėsime pakankamai dolerių, kuomet visi rengiasi tik mums parduoti, o ne pirkti.

—— o-o-o ——

"Dirvos" kampininkės "L. T." rašėjas giriasi, kad jie Amerikos politikoje pasiekė tai, ko kiti Chicagos laikraščiai nepajėgia. Girdi jie rupinasi Amerikos lietuvių likimu ir Amerikos politika. Kad jie rupinasi virš minėtais dalykais, tai galimas daiktas. Bet ką jie yra pasiekę viename ar kitame klausime, tai niekas negali įžiurėti ir su padidinančiu stiklu.

Tokius pasigyrimus gali padaryti tik taip vadinami "samozvancos", kurie save pasivadina šimto nuošimčių patriotais, bet nieko patriotiško nėra padarę.

Bažnyčioje Mirė Senutė

Kupiškį, Spalių 2 d., sena, apie 80 metų davatkėlė "Liuala," per Angelų Sargų atlaidus, nuėjus į bažnyčią pasimelsti, pasimirė. Manoma, kad daugumoje žmonių ji užtroško.

Anglija Siulo Naują Taikos Sutartį

Vaduojantis Ta Sutartimi Butų Užgintas Jėgos Vartojimas Išsprendimui Tarptautinių Nesusipratimų.

London. Sir John Simon pateikė naują taikos sutarties planą žemiesiems Parlamento rumams.

To plano tikslas — įgyvendinimas pasaulyje taikos. Tas planas yra skirtingas nuo Kellogo-Briando taikos plano, nes juo yra užginama netik skelbimas karo, bet ir vartojimas bile kokios jėgos išsprendimui tarptautinių nesusipratimų.

Briando-Kellogo sutartis, kuri uždėga karams už akių, nedraudžia šalims kariauti, jei tik jos viešai karo nepaskelbia. To pakto netikslumus parodo Japonijos gramtinės su Kinija ir nuolatiniai nesusipratimai taro Pietų Amerikos valstybių.

VOKIETIJOS MONARCHISTAI RENGIASI KAIZERĮ GRAŽINTI

Berlynas. — Monarchistų organizacija išleido atsiliepimą į vokiečius, kuriame nurodoma galimybę galingą ir tautą vienyjančią valdžią turėti tik kaizerį gražinus atgal ant sosto.

Ir taip tulos tautos pasiliuosavusios iš kaizerių-carų-kriaugerių priespaudos negali priprasti prie liuosybės ir ieškosi sau naujų prispaudėjų. Ir dar vokiečiai bando įkalbėti pasauliui, kad jų tauta yra kulturiškesnė už daugelį kitų tautų.

INDIA BUS LIUOSA Į 10 METŲ

Chikaga. — Čia besilankantis Gandhi pasekėjas ir buvusis Bombay miesto galva Vithalbhai J. Patel pasakė, kad visas blogumas yra Anglijos užėmime Indijos ir jos valdyme ginklų jėgomis. Jis sako, kad niekas daugiaus Indijos neužganėdins kaip tik liuosybė nuo Anglijos. Ir tos liuosybės atgavimą jis numato bėgy kokių dešimts metų. Taipgi tas indų vadas sako, kad Anglija neleidžia indams nieko gamintis savo dirbtuvėse ir juos verčia viską pirkti iš Anglijos. Taipgi esą labai pasunkina indų vadams vesti kovą prieš savo pavergėjus 92 procentai indusų nemokančių nė rašyti, nė skaityti.

KAIP NAIVUS AMERIKIETIS APŽIURINĖJO KAUNĄ

Aną dieną vienas amerikietis banke išsikeitė 100 dol. ir nutarė apžiurėti miestą ir jo apylinkes. Amerikietis pasisamdė vežiką ir važiuotojas žiurinėjo, bet besivažinėdami sušalo. Klausia jis vežiką, kur galima užvalgyti ir apšilti. Vežikas amerikietį nuvežė Marijampolės gatvėn į Levinsko traktierių kur amerikietis su vežiku išgėrė degtinės, alaus ir užkando. Baigiant stiprintis, atėjo dar du vežikai, kurie prašė, kad amerikietis "užpundytų." Amerikietis savo vežiko patariamas pasisodino prie stalo tuodu vežiku ir pašaukė gėrimų ir valgymų.

Jau buvo pritemę, kai amerikietis su vežikais išėjo iš traktieriaus. Kieme vežikai puolė amerikietį, apkulę parsimetė ant žemės ir atėmė pinigus.

Pasirodė, kad vežikai plėšikai yra Chaimas, Icikas ir Berelis —tėvas su dviem sunumis—Stoleriai.

Visi trys Stoleriai padėti kalėjiman, o byla perduota IV nuov. teismo tardytojui.

"ČIGONŲ KARALIUS"

Šiomis dienomis į Vieną atvyko "Čigonų Karalius Michailo I" Nuo kitų karalių jis skiriasi tuo, kad niekados nebuvo vainikuotas. Bet jo valdžią pripažįsta milijonai klajojančių Europoj čigonų.

Michailo yra kulturingas žmogus: kalba penkiomis kalbomis. Jis važiuoja pirmos klasės vagone dešimties sekretorių ir artimųjų lydimas. Vienoj jis pasisamdė kelius kambarius geriausiame viešbuty.

Kalbėdamasis su spaudos atstovais, "čigonų karalius" pareiškęs, kad dabar varąs propagandą už tai, kad čigonai mestų klajoję ir taptų sėsliais gyventojais. Čigonams jau laikas įeiti į kulturingų tautų šeimą ir žmoniškai gyventi. Tam labiausiai priešingi "seniai," kurie nenori atsisakyti nuo klajokliško gyvenimo.

Michailo yra kilęs iš Lenkijos. Kalbama, kad prieš 200 metų vienas jo ainių buvęs išrinktas "čigonų karalium" ir nuo to laiko tas titulas pereinąs iš vienos kartos į kitą.

PIENO CENTRAS SKATINA PIENINES GERINTI PIENO RUŠĮ

Pieno centras visomis pieninėms išsiuntinėjo aplinkraštį, kuriuo pataria pieninėse tuojau įvesti pieno rušiavimą. Blogą pieną patariama grąžinti statytojams arba uždėti pabaudas. Jei punktai pristato blogą grietinę, tai bausti punktų vedėjas ir tokią grietinę sumušti atskirai arba grąžinti punktui. Jei šie reikalavimai nebus pildomi ir bus nuostolių, tai už nuostolius turės atsakyti b-vių valdybos.

KOKIAS ALGAS IMA TAUTŲ SĄJUNGOS SEKRETORIAI

Ženeva. X. 14. Elta. Tautų Sąjungos biudžeto komisijos pakomisė spalių 13 d. svarstė Tautų Sąjungos sekretariato aukštesniųjų valdininkų atlyginimo klausimą. Buvo nutarta, kad be generalinio sekretoriaus, bus du pavaduotojai ir trys vicegeneraliniai sekretoriai. Generaliniam sekretoriui numatyta 140,000, jo pavaduotojams po 85,000 ir vicegeneraliniems sekretoriams — po 70,000 šveicarų frankų atlyginimo metams. Šis atlyginimas yra 20% mažesnis, negu buvo lig šiol.

Franklin D. Roosevelt, kuris Lapkričio 8 d. rinkimuos buvo išrinktas Amerikos prezidentu 6 milionų balsų dauguma. Jis gavo daugumą 42 valstijose ir už jį balsavo 472 elektoriai.

Kuboj Siaute Didelė Audra

ŽUVO APIE 2000, DAUGELIS SUŽEISTŲ IR SUNAIKINTA DAUGELIS KAIMŲ IR MIESTELIŲ

Camaguey, Cuba. Milžiniškas vėsulas aplankė Cubos valstybėlę ir padarė ten labai didelius nuostolius.

Oficialiniais pranešimais, visoj valstybėj žuvo suvirš du tukstančiai žmonių ir daugelis kaimų ir miestelių buvo sulyginta su žeme.

Šis vėsulas buvo didžiausias visoj Cubos istorijoj. Audrai kiek aptilus, gelbėtojų buriai atsiskubino į audros paliestas vietas ir surankiojo šimtus užmuštųjų ir sužeistųjų.

Materialiai nuostoliai sieks suvirš 10 mil. dol. Šalies prez. pareiškė, nukentėjusiems sušelpti. Tačiau to miliono toli gražu nepakaks aprupinti maistu ir pastoge tukstančius benamių.

TRAGINGAS EMIGRANTŲ BUVIS PIETINĖJ AMERIKOJ

Emigrantai Prašo Grąžinti Juos Lietuvon.

Pietų Amerikos valstybėse yra apie 100,000 lietuvių emigrantų. Siaučiant nedarbui, bent pusė lietuvių emigrantų yra be darbių.

Pietų Amerikos lietuviai emigrantai nuolat kreipias į konsulus, kad jiems padėtų, bet konsulai tam reikalui neturi kreditų. Dabar šį reikalą svarsto ministerių kabinetas ir numatoma paskirti atatinkamą sumą pinigų ir padėti bent tiems, kurių buklė yra tragiška.

Daugelis lietuvių emigrantų prašo vyriausybę, kad juos parvežtų Lietuvon.

NET IR ŠVEICARIJA PERGYVENA DAUG NERAMUMŲ

Geneva. — Tuomi laiku kada visų kraštų atstovai laikė savo nusiginklavimo posėdį, tai šveicariečių didelė minia padarė demonstraciją reikalaujant visuotino tautų nusiginklavimo. Kadangi karuomenė reikalavo minios išsiskirstymo ir minia to reikalavimo neišpildė, tai darban buvo paleista kulkasvaldžiai ir tokiu budu žuvo 8 žmonės su šimtais sužeistųjų.

Tokis žiaurus karuomenės pasielgimas su ramiais gyventojais juo daugiaus vers žmonijos opiniją prie visuotino tautų nusiginklavimo.

"PRAGARO MAŠINA" TAURAGĖJE

Visa Tauragė ir dabar dar plyšta juokais dėl vieno įvykio, kuris čia ir atpasakojamas. Vieną dieną N. ponas norėdamas padaryti siurpriza kito pono žmonai siunčia jai per tarną gražiai supakuotą dėžutę. Bet tuo tarpu nieko namie, todėl tarnas padeda dėžutę virtuvėje ant stalo ir išeina. Po kiek laiko pareina antrasis ponas namo ir randa virtuvėje siuntinį. Bet greitai jo nusistebėjimas virsta baime, nes jis nežino kas tą siuntinį atsiuntė, kas jame yra. Daro išvadą, kad kažkas daro prieš jį pasikėsinimą. Siuntiny tikriausiai pragaro mašina!

Skambina policijai. Su didžiausiu atsargumu siuntinys gabenamas į policiją. Čia jis sveriamas. Bet ne vien policiją, bet visą miestą žinia pasiekė. Ji pasiekė siuntinį siuntusi pona. Ir nueina policijon apžiurėti baisųjį siuntinį.

Bet kas apsakys visų nusistebėjimą, kai šis be jokių ceremonijų prieina prie siuntinio ir taria: "Ponas, juk tai mano kriaušės!" Taip Tauragė išsivadavo iš baisios pragaro mašinos šmėklos.

Roosevelt Išrinktas Amerikos Prezidentu

NAUJASIS PREZIDENTAS PASIŽADĖJO DĖTI VISAS PASTANGAS, KAD GERBUVIS VĖL SUGRĮŽTŲ Į AMERIKĄ LEISIĄS GAMINTI ALŲ IR LENGVĄ VYNĄ

Lapkričio 8 d., įvykusiuose šalies rinkimuose, Franklin D. Roosevelt tapo išrinktas Amerikos prezidentu 6 mil. balsų dauguma; Vice prez. tapo išrinktas J. Garner, abu demokratai.

Šiuose rinkimuose demokratai pasiekė pilno laimėjimo, išrinkdami daugumą senatorių, kongresmanų, gubernatorių ir kitų aukštų valdininkų. Ateinančiais metais demokratai bus pilnoj kontrolėj žemųjų ir aukštųjų rumų ir visas valstybės valdymo aparatas bus jų rankose.

Svarbiausios republikonų pralaimėjimo priežastys buvo: tvirtas laikymasis prohibicijos, dabartinė depresija ir pakėlimas muitų.

Rooseveltas, po laimėjimo, pareiškė, kad jis dės visas pastangas, kad išvedus šalį iš finansinio chaoso. Pirmas jo veiksmas busiąs stengimasis leisti gaminti alų ir lengvą vyną, ir palengva visai panaikinti prohibicijos įstatymą.

Leidus gaminti alų, greitu laiku apie 100,000 darbininkų gautų darbą ir keliatas industrijų, kaip tai: butelių, kalvių, bačkų ir t.t. pakiltų ir jose gautų darbo daugelis tukstančių bedarbių.

Prez. Hooveris atsiuntė Rooseveltui sveikinimo telegramą, kurioje jis pasižadėjo kooperuoti, kad kaip nors išbridus iš šios depresijos ir susilaukus geresnių laikų.

Bendrai imant, šiais rinkimais yra patenkinta beveik visa Amerikos visuomenė, nes republikonai jau valdė per 12 metų ir ypatingai šiuo laiku buvo reikalinga valdžios permaina.

PANEVĖŽYS

Viešbučių savininkų karas.

Netoli stoties yra keli viešbučiai. Šie viešbučiai turi "labai gerą" vardą, kuriam be ko kita patarnauja ir ta aplinkybė, kad gali gauti veislinių blakių, blusų ir k. Šie viešbučiai iki šiai dienai gyveno bičiuliškai, tik šiomis dienomis tas jų bičiuliškumas ir pasireiškė itin smarkiai. Kad įrodytų tikrą bičiuliškumą, "Panevėžio" viešbučio įgula bičiuliškai pradėjo daužyti "Šešupės" viešbučio langus. "Šešupės" įgula, žinoma, tokio stipraus bičiuliškumo labai nusigando, ir pasišaukė policiją.

Pasirodo, kad "Panevėžio" viešbučio savininkas, Keciorė P. girto piliečio Komo Stasio vedamas "atakavo" "Šešupę", kad šį grąžintų iš Komo paimtus pinigus. O kad "Šešupė" geruoju grąžinti nenorėjo, tai Keciorė ir Komas su draugais pradėjo "bombarduoti" "Šešupės" langus.

Atvykusi policija triukšmadariams surašė po protokolą, o nukentėjusius nusivedė daboklėn. Pravedus tardymą paaiškėjo, kad Keciorė tikslu suprovokuoti "Šešupę" išgalvojo neva kažkokią vagystę, be to Komo dokumentai ir penki litai pinigais darant kratą rasti pas patį Keciorę. Keciorė teisinosi sakydamas, kad tai stebuklas, nes dokumentus su pinigais pavogė "Šešupėje". Policija tam nepatikėjo, ir Keciorei surašė antrą protokolą. Gytis.

KLAIPĖDOS DŽIOVININKUS GYDYS LIETUVOJE

Vakar buvo atvažiavęs Klaipėdos krašto socialės globos direktorius p. Macys ir valdybos narys Vindeks, kurie susitarė su Liet. Raud. Kryžiaus džiovininkams sanator. vedėju Dr. Garmu, kad Klaipėdos krašto džiovininkai bus siunčiami gydytis nebe į Vokietiją kaip ligi šiol, bet į Panemunės sanatoriją.

TAI BENT KRIKŠTYNOS

Vilkijos valsč., Virbaliunų km. spalių 16 d. pas pil. Pr. P. buvo krikštynos. Žinoma, pagerbdami naujai į pasaulį atėjusį svečią, visi dalyvavę krikštynose gerokai "išmetė" cukrinės. Svečiams gerokai įsigėrus prasidėjo "draugiškas atsiskaitymas". Į darbą buvo paleisti ne tik įvairūs stikliniai indai, bet ir peiliai.

Ypatingai nukentėjo pil. J. P., kuriam net gydytoją teko pasikviesti. Ant rytojaus linksmus krikštynautojus aplankė policija ir surašė protokolą.

GYVENO 112 METŲ IR NEMATĖ AUTOMOBILIO

Airijoj, Belimaskenlene, šiomis dienomis mirė 112 metų "panelė" Katarina Planket, buvusio Tuamos vyskupo, barono Planketo duktė. Per visą savo ilgą gyvenimą panelė Katarina niekuomet nėra važiavusi automobiliu, nes 20 metų kaip ji akla ir todėl automobilių negalėjo matyti. O prieš 20 metų automobilių dar labai mažai buvo ir todėl taip pat nematė.

Aeroplanas pabaidė arklius, kurie sunkiai sužalojo moterį

Spalių 12 d. "Deruluft" b-vės pašto aeroplanas, skrisdamas pro Šiaulius, lėkė viršum miesto taip žemai, jog turguje daugelio suvažiavusių ukininkų arkliai ėmė baidytis. Malavėnų kaimo ukininko Gasparo Jarošo pasibaidę arkliai parmušė ant žemės ir sunkiai sužalojo tuo metu turguje buvusią pil. Antaniną Kanišauskienę, 40 m. amžiaus moterį, gyv. Tilžės g. 45 nr.

Naujokai linksmina

Tauragėje dabar imami naujokai. Visose miesto šalyse girdisi jų dainos. Eilėmis susikabinę drožia gatvės viduriu, traukia įvairias dainas ir linksmina tauragiečius.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

Lithuanian Weekly
Published Weekly on Friday by
Michael Narvid

Editorial Office:
3227 South Halsted Street Telephone Calumet 3277

SUBSCRIPTION RATES:
$2.00 per year in the United States
$3.00 per year in Canada and all foreign countries

Entered as second class matter OCTOBER 25th, 1928, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the ACT OF MARCH 3, 1879.

Sandara yra savaitinis laikraštis, leidžiamas kas penktadienis. Leidžia Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara, 3236 So. Halsted St., Chicago, Ill

Užsisakymo kaina

Suvienytose Valstijose metams	$2.00
Užsienyje metams	$3.00

SANDAROS PLATFORMA LINK LIETUVOS IR LIETUVYBĖS

Laisva Nepriklausoma Demokratinė Lietuvos Respublika.

Vyriausia šalies valdžia ir suverenas yra pati tauta, išreiškianti savo valią, slaptu ir teisėtu balsavimu visų pilnamečių ir pilnateisių gyventojų — vyrų ir moterų.

Lietuvos Respublikos ir visos Lietuvių Tautos sostinė ir tautinio bei kulturinio gyvenimo centras yra Vilnius.

Visuotinas bešališkas švietimas ir mokslo bei kulturos kėlimas tarpe Lietuvos ir išeivijos lietuvių.

Kuoartimiausi broliški ryšiai tarpe Lietuvos ir plačiosios išeivijos jungtinėse Valstijose ir kitose šalyse.

Bendros pastangos ir veikimas įgyvendinti Lietuvoj ir visoj tautoj plačiausius demokratybės principus.

Visiems suprašimams ir sąžinės įsitikinimams tolerantiškumas ir atskyrimas tikybinio veikimo nuo politinio.

Konstitucijos garantijos piliečių teisėms ir piliečių įsitikimybė Konstitucijai.

Atsižvelgiant į tautos ateitį — pastangos priaugančiąją lietuvių kartą — jaunuomenę, išauklėti sveiką, apsivestą ir tautiškai susipratusią.

Amžina kova už Lietuvos sostinę Vilnių visais galimais budais — Mes be Vilniaus nenurimsim.

DEMOKRATAI NUSINEŠĖ SUVIENYTAS VALSTIJAS.

Daugelis spėliojo, kad demokratai laimės, bet retai kam atėjo į galvą, kad tas laimėjimas bus toks didelis ir galutinas. Roosevelt pasigavo 42 valstijas, o Hooveriui bepaliko vos šešios. Sykiu tapo nušluoti visi žymesnieji republikonų kandidatai, pradedant nuo paprastų raštininkelių ir baigiant senatoriais.

Republikonų vadai, atsipeikėję po šios politinės audros, bando surasti savo nelaimių priežastis. Tas darbas nėra sunkus. Visa jų politinė agitacija buvo paremta tuo, kad, girdi, prie demokratų bus dar blogiau.

Svarbiųjų miestų gatvėse žolė pradėsianti augti, o užsilikusios dirbtuvės uždarys savo vartus ir visi šalies gyventojai liksis be darbo. Tokį liudną paveikslą piešė savo prakalbose p. Hooveris. Demokratams paėmus viršų atsivers tikras pragaras; republikonus pasilikus — grįžimas į "prosperity" užtikrintas.

Tokios pasakos, beabėjo, negalėjo įtikinti didžiumos gyventojų, kurių pinigai žuvo bankose arba "stakuose". Bedarbiai taipgi buvo tikri, jog blogiau nebus, kaip dabar, kad yra. Jeigu republikonai tokie gabūs ir išmintingi, kodėl jie ligšioliai neparodė to visko? Panašūs nuosprendžiai ir buvo priežastimi republikonų pralaimėjimo. Pagaliau visiem yra aišku, kad p. Hooveris ir jo patarėjai rupinosi gelbėjimu didžiųjų finansistų ir biznierių, bet mažai kreipė domės į mažesniuosius. Valdiškos paskolos buvo teikiamos korporacijom ir milionierių bankom, bet paprastųjų žmonelių sutaupinti pinigai žuvo, niekam nesirupinant juos išgelbėti. Ir keistas dalykas. Visi turtingesnieji stovėjo už republikonus — "amerikonišką sistemą"; biednesnieji — "forgotten man", kaip pats Roosevelt pavadino tą ruši, plaukė į demokratų pusę. Ir jie paėmė viršų. Kaikurie dienraščiai pavadino tą "mirios diktatura", "radikalizmu" ir pan., bet kol Amerikoj gyvuoja demokratija, žmonių balsas pasilieka Dievo balsu.

Kokių permainų galima dabar laukti politiniam ir ekonominiam šalies gyvenime? Beabėjo, kiekvienam norėtųsi žinoti, ai naująsis prezidentas sugebės nugalėti depresiją ir grąžinti normalį stovį. Kiek musų išmintis neša ir kiek pati demokratų programa rodo, pastarieji neturi kokių nors ypatingų vaistų išgydymui sergančio biznio. Vienas biznis žada greit atgyti, tai — alaus, bet tai toli gražu ne viskas. Demokratai, matyt, yra pasirengę daugiau kooperuoti su Europa, tartis dėl panaikinimo skolų ir sumažinimui muito. Pasak žinovų, tas kelias yra tiesesnis ir greičiau nuves šią šalį į normalį gyvenimą.

DEPRESIJOS ATSIRADYMAS IR PRAŠALINIMAS.

Žmonės kalba ir diskusuoja apie blogus ir gerus laikus. Kiekvienas nušviečia tą dalyką savaip; tačiau per pastaruosius tris metus dar nėra išrasta aiškaus plano kaip atsikratyti depresijos. Ne tik kad nėra plano, bet nėra dar nusistatyta iš kur ir kaip atsirado dabartinis krizis. Tas primena mums pasaulinį karą, kuris irgi buvo skaudi rykštė. Nors nuo jo pabaigos pereitoj lapkričio 11 dienoj suėjo keturiolika metų, vienok mokslininkai lig šiam laikui ginčinasi, kas pradėjo karą; kaizeris ar caras.

Kaip nebutų painus šis klausimas, vienok bile vienam musų yra svarbu žinoti ne tiek depresijos pradžia, kiek jos pabaiga. Šiandie Amerikoj yra virš 11 milionų bedarbių, neskaitant tų, kurie dirba tik dalį laiko. Kaip ilgai dar teks jiems vargti? Ar šis krizis pasiliks visados, ar bus greit prašalintas ir jei taip, tai kokiomis priemonėmis? Jeigu žmonės žinotų visą tiesą, jie jau dabar galėtų rengtis prie blogesnių ar geresnių aplinkybių. Miestų gyventojai vyktų į ukius ir kaip senovėj pradėtų arti žemę. Jie gyventų prasčiau, bet visgi apsigintų nuo bado.

Bet vargiai ar rasis toks išminčius, kuris sugebėtų pasakyti, kada baigsis šis krizis. Savo didumu jis pralenkia visus kitus užrekorduotus istorijoj. Kaip ir pereitas karas, jis apėmė ne vieną šalį, bet visą pasaulį. Grįžtant dabar prie aukščiau pastatyto klausimo apie depresijos atsiradymą ir jos galą, neklysime pasakę, jog tas nelauktas svečias užklydo pas mus ačiu klaidingai ekonominei politikai ir neapribuotam spekuliavimui. Valstybės paskendo skolose. Europa skolinga Amerikai, o Amerika savo žmonėm. To skolų našta slėgia visus ir dezorganizuoja biznį. Čia reikalinga naujas Maižiešius, kuris išvestų visus iš skolų nelaisvės. Bet šito vieno dar neužteks. Bankai ir panašios finansinės įstaigos turėtų but suvaržytos, kad išvengti spekuliacijų.

Ar valdžios viršunės to norėtų ar ne, bet naujas reformas įves pats gyvenimas. Depresija pati suras sau tinkamus vaistus ir prašalins daugelį tų trukumų ar "mikrobų", kurie apsirgdino ekonominį kuną. Paimkime, kad ir tokį pavyzdį: blogi laikai įrodė prancuzams, jog smaugimas Vokietijos neišeis į naudą; blogi laikai įtikino amerikiečius, kad pasigrobimas didesnės pusės pasauly esančio aukso, atsisakymas pirkti ko nors iš kitų šalių yra klaidinga politika. Depresija taipgi durė visiem į akį, jog korporacijų staigūs praturtėjimai ir permaži atlyginimai darbininkams griauna gerbuvio pamatus. Nelaimės išmokina žmones, kaip su jom kovoti. Europa ir Amerika, rodos, išsijudino į tą naują karą su depresija.

KĄ MES GAUNAM IŠ TAUTINIO VEIKIMO?

Kiekvienas musų organizacijos narys, kuris aktyviai dalyvauja tautiniam darbe ir stengiasi sulig savo išgalės prisidėti prie pakėlimo ir patobulinimo Amerikos lietuvių gyvenimo gauna keliariopą atlyginimą. Pirmiausiai jis išplečia savo pasaulėžvalgą, išmoksta rišti įvairias problemas, įsigija daug naujų idejos draugų ir liuosesnes valandas praleidžia kilniausiam sporte — tvėrimui geresnio rytojaus. Žmogus, kuris nepagalvoja apie kitus ir reikalui esant neištiesia kam nors pagalbos rankos, nėra naudingas nei visuomenei, nei sau.

Per keliatą metų artimo bendradarbiavimo Sandaros organizacijoj, mums teko pastebėti šimtus pavyzdžių atsidavusio veikimo lietuvybės reikalams. Jeigu jųs paklaustumėt tų žmonių, kurie taip nuoširdžiai dirbo ir dar tebedirba, ar jie gailisi pašvęstojo visuomenei laiko ir sudėtų aukų, tai atsakymas, greičiausiai, bus kad ne. Jie jaučiasi atlieką lietuvio pareigą. Pažvelgdami atgal jie mato savo gyvenimą įpintą į platų judėjimą ir kilnaus idealo vykinimą. "Bendroje laimėj mus keliai; išvien jaunieji prieteliai" — yra teisingas vieno Lietuvos poeto pareiškimas.

Šitos mintys yra svarbios mums atsižvelgiant į ateitį. Sandara bus reikalinga Amerikos lietuvių išeivijai tol kol mes norėsim palaikyti savo tarpe tautiškumą, tas visas gražias ypatybes, kurias esam paveldėję iš savo protėvių. Šitie uždaviniai nebus atlikti; ideja nustos spindėjus, jeigu musų tarpe pristigs pasišventusių darbuotojų, kurie mokėtų nuoširdžiai ir sutartinai veikti. Ką esame jau atlikę, tas tik maža dalelė to, ką turėsim atlikti ateity. Kiekvieni metai iškelia naujas problemas ir pareigas, kurias tik mes, susiburę į organizacijas, sugebėsim tinkamai atlikti.

ŠIS BEI TAS

Rašo A. Brijunas.

LIETUVA—DIDVYRIŲ ŽEMĖ

Vienas rašytojas yra pasakęs, kad:—yra šalis prakilnių minčių, kur jaunybė amžina, kur pasikarščiavimas nėra bukščiu apsireiškimu ir kur gyvena gaingos pajiegos, išleidžiančios iš savęs nemarų gyvastį.

Ištikrųjų, toki šalis ir yra Lietuva. Pasiskaitykite musų karių atsimininmus iš kovų su lenkais apie Vilnių, ir jus busite nustebintais lietuviškos dvasios galingumu ir narsumu, kokis tik ir gali pasireikšti didvyrių tautoje. Juk kovose už musų sostinę lenkai turėjo 10 gerai apginkluotų kareivių prieš musų vieną, ir tai musų tėvynės ginėjai savo priešą taip smarkiai sumušė, kad tik prancuzai, diplomatišku apgaulės budu sulaikė lietuvius nuo atsiėmimo Vilniaus.

Praėjusių amžių musų bočių kovingumas ir nepergalima dvasia tikrai yra užsilikusi mumyse nunai ir tas prigimtas musų karingumas yra geriausiu musų tautos tolimesnės neprigulmybės užtikrinimu. Taipgi daug randasi tiesos posaky, kad sveikame kune randasi sveika dvasia. Musų neprigulmingas tautinis gyvenimas suteikė daug gabių vyrų ir moterų, kurie bei kurios jau spėjo pasižymėti dailės bei įvairios kurybos dirvoje ir priartino musų tautą prie senai laisvėje gyvenančių tautų.

Didesnis musų tautiečių vieningumas ir tėvynės meilė (patriotizmas) suteiks musų tautai tą pajiegą, kuri duos galimybę musų tėvynei tapti visiems jos gyventojams tuomi rojumi, prie ko veda pats gyvenimas ir apie kokį dainuoja poetai ir laisvės ir žmonybės garbintojai.

BOLŠEVIKIJADA

Rusijos valstybinė valdimosi forma yra jos pačios gyvenimo sąlygų padaras (produktas) ir musų tautai visai nepriimtinas. Rusijos "Komunizmas" nėra tik ruoju komunizmu bei socializmu ir todel kaip per Lietuvos socialistų partiją, taip ir per viso pasaulio socialistų partijas nepripažintas ir paneigiamas. Ir kaip graudu darosi matant gerą burį musų tautiečių bedirbant svetimos valstybės naudai. Jie sakosi dirbę darbo žmonių paliuosavimui iš kapitalistinės vergijos. Tegu buna ir taip. Bet kam savo prakalbose ir per spaudą vien tik kalbėti ir rašyti apie Rusiją ir tik apie Rusiją? Ar negeriaus rupintis pačių lietuvių gerbuviu savo valstybės rubežiuose? Man išrodo, kad kacapas mums yra svetimu ir nieko bendro neturinčiu su musų lietuviais. Juk gamta taipgi prisilaiko savo įstatymų ir skaudžiai baudžia prieš ją prasižengusius. Tat kam veltui laiką eikvoti rašinių ir tautinių rubežių negalimam sulaužymui? Kiekviena tauta yra verčiama su savo tautiečių skurdu ir kitokiomis gyvenimo sąlygomis kovoti ir visame kame tobulintis. Tad meskime tarnavę svetimiems dievams ir dirbkime savo tautos žmonių naudai, kulturingiems žmonėms atatinkančius darbus.

Kodel Svarbu Dalyvauti SLA. VI aps. Konteste?

Laike audros ar kitokių nelaimių tas bus daugiau naudingas sau ir kitiem, kuris nenupuls dvasioj. Nėra ko čia slėpti, jog dabartiniai laikai yra gana sunkus. Amerikos istorija tokio krizio dar nebuvo mačius. Nukentėjo pavieni asmenys, nuken čia musų lietuvių finansinės įstaigos. Iš pat pamatų purtomos ir tautinės bei fraternalės organizacijos—paskutinės tvirtovės Amerikos lietuviškumo.

Matant tą viską, tuli musiškių įkrito į panikos sukurį ir dejuoja sudėję rankas. Bet ar tas ką pagelbės? Nieko. Tik praskins destrukcijai tolesnį kelią. Vienatinis musų išganymas, tai stoti, kaip vyrams, į intensyvų darbą ir apsitverti tokia siena, kad ši ekonominė audra negalėtų sunaikinti Amerikos lietuvių organizacijų.

Daug Lietuvių Dar Nepriklauso

Prie SLA.

Musų SLA. kol kas laikosi tvirtai: Trys metai negirdėtos depresijos neapvertė susivienijimo aukštyn kojom. Bet dar tas nereiškia, jog jis gali mesti šalyn "life saver". Susivienijimo tvirtumas ir išgalė atlaikyti visą krizio spaudimą priklauso nuo pačių narių darbštumo ir atjautimo.

Chicagos SLA. nariai bene pirmieji pradėjo žygiuoti į pagalbą susivienijimui. Per vietinį apskritį jie paskelbė naujų narių prirašinėjimo konkursą, kuris prasideda su šio lapkričio mėnesiu. Beabejo, rasis tokių kurie pavadins šitą žingsnį beteisliu. "Kaip gi gausi naują narį" sakys jie, "kuomet senieji neišgali užsimokėti ir apleidžia susivienijimą?" Taip, tai taip, bet neužmirškim, jog Chicagoj ir kitose kolonijose yra šimtai ir tukstančiai lietuvių, kurie ir išgalėdami nepriklauso prie SLA. Jie kasdiena rašosi į "insurance" apdraudos kompanijas, todel, kad pastarųjų agentai ieško besustojimo naujo biznio, o mes, SLA. kuopų veikėjai, snaudžiam. Taipgi neužmirškim, jog apdraudų kompanijų mokesniai yra didesni negu musų susivienijimo.

Chicagoj ir jos apielinkėse gyvena gražus burys lietuvių. Čia susispietusi inteligentija, spauda ir nemažai kuopų. Chicagai pritiktų pasiimti vadovavimą palaikyme ir auginime organizacijos. Vadovavimą ne žodžiais, kritika, pliauškimais, bet juodu darbu, kuris vienas tik išaugina vaisius.

Musų pareigos link Susivienimo

Kiekvienas narys jaučia tam tikrų pareigų link savo organizacijos. Kuomet ji atsiduria varge ar pavojuj, musų užduotis yra skubintis su pagalba.

Tie, kurie buvo Lietuvos kaime, atsimena, kaip nekartą teko pametus viską bėgti į pagalba kaimynui, kurio triobas apsėmė gaisras. Taip pat juros laivai keliauna šimtus mylių iš savo kurso, atsiliepti į S O S signalą. Tai yra paprasta žmogaus pareiga.

Kaip pirmiau minėjau, SLA. negręsia dar, ačiu Dievui, mirtinas krizis. Bet jam reikia daugiau spėkų, daugiau įeigų, kad jis galėtų tęsti toliau labdarybės ir kulturos darbus, kurie šiandie, palyginus su praeitim, šimteriopai padidėjo. Mums atrodo, jog Chicagos SLA. kuopų veikėjus nereikės perdaug raginti prie kontesto; jie patys gerai supranta reikalo svarbumą ir kiekvienas sulig išgalės atliks savo pareigą.

M. Vaidyla,

SLA. VI apskr. organ.

PAKLYDĖLĖ

J. J. Savickas-Saulėnas.

Tąsa.

Ji plaukiojo gana gera laiką, o atsiradusi kitame šone ežero netoli krašto išvydo artinantis vyrą prie jos. Prisiartinęs vyriškis ją užkalbino klausdamas kaipo paklydėlis kelio į artimiausį kaimą ir kai Gėnė beaiškindama prisiartino prie kranto nieko blogo nemanydama, prisimindama savo paklydėlės buvusią padėtį, tai tuosyk svetimasis valtelę sugriebęs smarkiai patraukė kuri atsirado tuojaus ant krašto ir sugriebęs Gėnę į glėbį ėmė bėgti. Gėnė suriko išsigandusi iš visos galios porą sykių, bet tuojaus jos burną užspaudė didelė ir tvirta vyro ranka.

Greit ji atsirado miške tarp kelių vyrų, kurie jos burną užrišę pradėjo žygiuoti pasilsėdami tolyn į plėšykų lindinę.

Senukė girdėjo Gėnės riksmą, bet jai nė į mintį neatėjo, kad gali kas tai blogo nutikti su Gėne. Artinosi ir vakaras, senukė prirengė vakarienę, bet Gėnė nesirodė. Artinosi ir prietema, o Gėnė negrįžo. Senukė susirupino. Bet tuosyk išgirdo žingsnius, vyrų kalbą, ir prie stubelės pasirodė Juras su kitu diktu kaimiečiu.

—Šis svečias, matyt, yra Simonas Blažys, iš Žirlių, kurį aš sutikau rytą, einant pas mane su reikalais, del miško. Todel ponas Blažys pernakvos, o ryt atliksime reikalus. O ar vakarienės turėsite mums?

—Užtektinai suneli.

Juras įėjęs į stubą ir apsidairęs, užklausė.

—Mama viena esate! kurgi Gėnė?

—Ji jau senai išėjo prie ežero pasivažinėti ir žadėjo tuojaus sugrįžti, bet kol kas dar negrįžo—net ant vakarienės. Kad kas blogo neatsitiktų su laivu, nes rodos neapsirikiu pasakiusi, jog girdėjau jos porą syk riksmą skirtingu balsu ne kaip ji dainuoja. Geriaus tu, vaikeli, nueik pasižiūrėti prie ežero, pavalgęs.

—Nesirupink, mama, nes Gėnė moka gerai valtelę valdyti ir nelys pati į pavojų.

Po vakarienei, palikęs motiną su Bložiu kalbantis, Juras išėjo prie ežero patikti Gėnės, nes jis tikrai manė ją ten rasiąs, ji mėgo tylu vakarą mėnesio šviesoje viena pasvajoti ir pasisiuboti ant žvilgančios ežero krutinės.

Atėjęs prie ežero užtelėjo. Toli jo balsas nuaidėjo be jokio atgarsio. Pasilenkęs apžiurėjo ežero paviršių, mėnesio nušviestą, bet nieko nesimatė apart ramaus vandens paviršiaus.

—Hm, gal maudosi kur už karklų kelmo, "pamąstė Juras," todel, išsirengusi budama, nenori atsiliepti. Tad palaukęs kelias minutes ėmė irti klausydamasis aplink ežerą. Visi girdėjo niekur vandens pliauškėjimo nuo irklų ar maudymosi, vien lakštutės giesmelė aidėjo nakties tyla. Tik atsiradęs kitoj pusėj ežero atrado valtelę ant kranto su vienu irklu.

—Gėnė, uhū! ū.. ū. ūūū, skriejo jo skardus balsas, plėšdamas nakties tylą, bet niekas jo šauksmui neatsiliepė. Apvaikščiojo, apžiurėjo aplink, jokių pėdsakų nerado, nes jei but maudžiusis ir nuskendusi, tai drabužiai but likę, o dabar nieko jis nerado. Laivas ant sausumos stovi, tai su ja neatsitiko nieko blogo ant vandens. Dinktelėjo nauja mintis jam į galvą.

Ir pati į mišką neis, o apie garsią ir neįveikiamą plėšikų bandą jis senai girdėjo kur tai šiose giriose slapstantis; todel, jo manymu, jie prievarta nutykoję ir pagrobė Gėnę. Net jo veidas išbalo tokiai minčiai atėejus, bet niekur kitur ji juk negalėjo dingti.

—O! Gėne! Gėne! kaip tu per neatsargumą pakliuvai į žiaurias rankas ir kur aš tave besurasiu. Tu man buvai vakarinė žvaigždė, kuri taip greitai ir staigiai užgesai.

—Juras lyg apsvaigęs sugrįžo į namus, kur ramiai senutė kalbėjosi su Bložiu.

—Kas tau sunau yra?

—Kur Gėnė?

—Jokio pėdsako, motin, tur but ją plėšikai pagrobė.

—O! Dievulėliau! suriko nustebus senutė.

Kalbos nutruko. Senutė, išklausiusi Juro pasakojimų apie pėdsakus prie ežero, tyliai verkė, nes jai gaila buvo tos geros merginos, kurią jos sunus, jos supratimu, mylėjo, ir kiek jis turėsiąs pakęsti be jos.

Naktis praslinko neramiai. Juras visą naktį nė akių nesudėjo, taip pat ir senukė, tik vienas Blažys ramiaus jautės.

(Bus daugiau)

Skaitytojų Balsai

Lietuvių Bankui Griuvus.

Universal State Banko užsidarymas Chicagoj apart didelių medžiaginių nuostolių, suteikė dar ir kitokį smugį. Lietuvių pasitikėjimas į savo biznio įstaigas tapo sugriautas. Vargiai ar mes bejsistengsim kada nors toj pat apielinkėj ir mieste atidaryti kitą savo banką.

Atsakomybę už banko griuvimą negalima suversti vien ant buv. banko valdybos. Kuomet į trumpą laiką reikėjo išmokėti virš dviejų-trečdalių depozitų, tai joks bankas Amerikoj nebut to spaudimo atlaikęs.

Laike vieno tokių puolimų, aš irgi priėjau prie banko durų. Viduj buriai žmonių baimės ir panikos apimti traukia pinigus ir rengiasi vežti į didžiąsias vidurmiesčio bankas. Aišku buvo, kad patys žmonės nėria sau kilpą ant kaklo ir skubotai kasa duobę lietuvių finansinei įstaigai.

Per tulą laiką nešiojaus kišeniui kelias dešimts dolerių nežinodamas ką su jais daryti. Ištraukęs knygutę iš kišeniaus priėjau prie langelio ir depozitavau atliekamus pinigus.

Jie žuvo drauge su kitais, tačiau savo širdyj jaučiu šiokį tokį užsiganėdinimą, jog gelbėjau skęstančiam laivui, nors ir nepasekmingai.

—Knygutė No. 30705.

PO RINKIMŲ

Didelis piliečių susidomėjimas šalies bloga padėčia pasireiškė pakeitimu vienos partijos valdžios į kitą. Valdžios, kaip ir rubų pakeita, suteikia kitokį upą ir išveizdą. Bet ar toji valdžios permaina sugražins taip vadinamą gerbuvį? Akyvaizdoje vis besitobulinančios mašinerijos išmetančios vis didesnį skaičių darbininkų ir viršperdirbio, reformos ir tuščios kalbos prie ko nors geresnio privesti negali. Pasakojimai, kad depresija esanti periodinė gamtos paraiška yra niekas daugiaus, kaip nenorėjimas suprasti draugijinės ekonomijos.

Drąsios reformos keliu galima sutrumpinti darbo valandas, įvesti bedarbės ir senatvės apdraudą. Tas viskas gali tik laikinę pagalbą suteikti ir prailginti dabartinės draugijos besitvarkymo systemą. Ir jeigu tokios griežtos reformos bus įgyvendintos per naujai išrinktąją valdžią, tai gyvenimo sąlygos pagerės ir darbo žmonės lengviaus atsikvėps.

Amerikos Lietuviu Gyvenimas

RACINE, WIS.

Pakvietimas Į Sandaros Koncertą ir Šokių Vakarą.

Programo sudėtis, trumpai sakant, šitokia: Iš Chicagos atvažiuos Jaunoji Birutė, kuri neseniai yra laimėjus didžios svarbos ir vertybės dovanas aukso taurę. Turėsim progą ir mes, Wisconsino lietuviai, Jaunąją Birutę matyti scenoj ir vertinti jos visus gabumus. Beto iš Chicagos atvažiuos ir daugiau žymių dainininkų. Ant vietos broliai Sijonai paskambins su gitarais. Taipgi tikimės nemažai gauti paramos iš Kenosha Dailės Ratelio. Tuosyk smulkme niškai neminėsiu, atsilankę į programą, jį matysit ir girdėsit kas bus. Bet galiu užtikrinti jog programas bus įvairus, tikiu kad nei vienas atėjęs nesigailės, bet liks patenkintu. Užsibaigus programui tęsis šokiai iki vėlumai, prie geros p. Puro, iš Kenosha orkestros.

Šiuomi nuoširdžiai kviečiu kaip vietinius, taip ir iš apielinkių miestų lietuvius suvažiuoti ir susieiti Lapkričio 20 dienos vakare, kaip šeštą valandą į Dzendzeleto svetainę, 1528 12th St., Racine, Wis. Kolonijų darbuotojai, žinau, dirba, platindami tikietus ir skleisdami apgarsinimus. Dar karščiau, su atsidavimu, vyrai, padirbėkim del šio vakaro. Kad suteikus nemažą paramą Sandarai, kuriai, kaip matom, tuo blogmečiu labai reikia. Bukim visi prisiruošę prie Sandaros Koncerto ir šokių vakaro. Lapkričio 20 d., 6 val. vakare, susiėję į Dzendzeleto svetainę linksmai ir maloniai praleisim vakarą.

—M. Kasparaitis.

LIETUVOS ATSTATYMO BENDROVĖS REIKALE

Lietuvos Atstatymo B-vė Amerikos Lietuvių gyvenime visuomet buvo skaitoma kaipo visuomeniška organizacija, o ne kaipo komercinė bendrovė. Todel šios organizacijos Direktoriatas yra dėkingas Amerikos Lietuvių laikraščiams, už jų pagalbą, neatsisakant patalpyti atsišaukimų į tą visuomenę, kuri yra suinteresuota, ir sudėjusi į ją savo dolerius.

Kaip jau pirmiau, keliais atvėjais, plačiai buvo skelbta, kad B-vė nori persiorganizuoti, ar jei šėrininkai, dauguma balsų, nuspręs ir visai likviduoti savo reikalus, išmokant jiems proporcingai, kiekvienam priklausančią dalį, bet iki šiol, per daugelį metų negalinte sudaryti reikalingą balsų skaičių ir negalint turėti legalių susirinkimų, dalykas tęsėsi nuo vienų iki kitų metų.

Dabar yra dedamos visos pastangos, kad sudarius kvorumą, ir ateinančiais metais turėti legalį susirinkimą, kuris pripuola sausio mėn. New Yorke, kad išspręsti B-vės likimą, kartą ant visados.

Senai jau išsiuntinėtos pakaitos (Proxies) visiems tiems akcininkams kurių tik turime antrašus, bet iki šiol pasiekusios žinios Direktorių Valdybai duoda suprasti, kad vargiai bus galima ir dabar kvorumą sudaryti. Todel visi akcininkai tuojaus, pasiuskite pamainas (Proxies) Direktoriams, arba speciales komisijos nariams: p. Mikalauskas Pirm., Adv. Bagočius Vice-Pirm., p. S. Kišonas antras Vice-Pirm., p. A. B. Strimaitis Sekretorius, p. A. S. Trečiokas Iždininkas, p. X. Strumskis, p. P. Bukšnaitis, p. J. N. Varnes, p. B. J. Schegaus — Direktoriai. J. Ambroziejus, Dr. B. K. Venčius, p. J. J. Bachunas — Komisijos nariai. Galite siusti bi vienam iš čion paminėtų asmenų, jusų balsai bus tinkami perstatyti susirinkimui.

Vienas iš svarbiausių dalykų, tai tas, kad nei vieno akcininko neliktų ne atstovaujamo, busian čiame metiniame susirinkime.

Direktorių Valdybai yra reikalinga žinoti, bent nevėliau kaip 1 dieną Gruodžio 1932 m., ar bus vilties tokį kvorumą sudaryti, ar gal Direktorių Valdyba turės imtis kitų specialių priemonių, kurios gali atsieiti su didelėmis išlaidomis, kad sudarius legalį posėdį ir kvorumą.

Taigi, kad išvengus didelių išlaidų, Direktoriatas prašo visų akcininkų siusti savo pamainas, viršui įvardytiems, asmenims, ar tokiems, kurie manote kad tikrai bus susirinkime. Nežiurint kam duosite, siuskite į Bendrovės Centro raštinę, žemiau paduodamu adresu.

A B. Strimaitis,
284—8th Ave., New York,
Liet. Atstat. B-vės Sekret.

BROOKLYNO NUOTIKIAI

Spalių 29 d., š. m., Lietuvių Demokratų Kliubas buvo pakvietęs SLA. Jaunuolių 372 kp. artistų grupę su programu, bet kaip nusistebėta, kad į Kliubo svetainę netik publika neatsilankė, bet nei patys lyderiai nepribuvo, mėgėjai apvilti, turėjo išsiskirstyti.

Šita pati mėgėjų grupė, duos perstatymą, "Kelnės" Newark, N. J. Lietuvių svetainėje, 180 New York Ave., šio mėn. 26 d. Nepamirškite apsilankyti, ypatingai jaunuoliai privalo ateiti, ir pasižiurėti, kaip čion gimusis jaunimas išpildo savo roles. Bus perstatymas ir Koncertas, po koncertinės dalies bus šokiai.

Iš Lietuvos atvažiavo rašytojas p. J. Tysliava, ir jau suspėjo aplankyti redakcijas ir kitas įžymesnias vietas. Visiems "Sandariečiams atvežė labų dienų nuo buvusio "Sandaros" redaktoriaus, Kun. Juozo Pranskaus. Dabar, prasidėjus krutėjimui tarpe šios apielinkės lietuvių, kurumui Lietuviškos Tautiškos tykybos, neprošalį butų, kad sugryžtų Kun. Juozas Pronckus, kaipo geras lietuvis tėvynainis, prie šio darbo.

Lapkričio 3 d., š. m., Lietuvių Reepublikonų Kliubo vadai, "Tėvynės" redaktorius p. S. E. Vitaitis, buvęs Lietuvos Atstovybės Washingtone sekretorius Dr. M. J. Vinikas, ir Lietuvos Atstatymo B-vės Sek. A. B. Strimaitis, turėjo pusvalandį Radio programos. p. Vitaitis ir Dr. Vinikas pasakė po prakalbą, p. Zosė Vitaitienė, akompanuojant p-lei Tamkiutei, sudainavo Vanagaičio "Godelės." Po to girdėjau kaip klausovai gėrėjosi programu.

Spalių 30, buvo "Vienybės" metinis koncertas. Pati "Vienybė" savo "Tarkoje" pareiškė, kad beesikłausant Arijų, pilve pradėjo gurguliuoti, o tikrenybėj artistai savo užduotis atliko gerai. Matyt "Tarkos" Klebonas buvo grybų prisivalgęs.

Kitados, kiek pamenama, prieš Prezidento rinkimus, New Yorke budavo pastatomi aukšti stulpai, šaligatviuose ir skersai gatves pertiestos virvės ir ištempti kandidatų atvaizdai. Šiemet to nesimato. Matomai abidvi partijos labai draugingai veikia ir abidvi mano laimėti, tai reklema nereikalinga.

Plaušinaičio namo lange kabo du atvaizdai, vienoj pusėj durų Hooverio, o kitoj pusėj Rooseveltо. Kas sakė kad vedusios šeimos nuomonėms nesusitaiko?

Didžiojo Kunigaikščio Vytauto Didžiojo metais, Brooklyno ir didžiojo New Yorko Lietuviai, nemenkus darbus atliko, pakėlimui tautos vardo, rengimo programų. Komitetas buvo skaitlingas ir savo didelius darbus gana pavyzdingai suplenavo. Nors jau praslinko pora metų, kiek girdėtis tai komitetas dar nesilikvidavęs, ir surinkti pinigai jų atskaitomybė prieš visuomenę, dar nepaskelbta, o visgi savo laiku buvo sakoma, kad surinktais pinigais, bus pastatytas nemirtinas paminklas, Vytauto garbei, nuo Amerikiečių lietuvių.

Kaip matoma, dar darbas nebaigtas, tatai butų žingeidu sužinoti ką komitetas veikia? palauksime, pamatysime.

— Žingeiduolis.

Pittsburgh, Pa.

Pittsburghe Lietuvių Aviacijos Diena pavyko vidutiniškai.

Spalio 23 d., nors lytus lijo, bet gana gražus burelis susirinko prie Lietuvių Piliečių Svet. (apie 80 mašinų) pasipuošę Amerikos ir Lietuvos veliavomis, ir, kaip 2 val. po pietų, visi kartu nuvažiavo į Pittsburgh Municipal Airport. Nors po biskį lynojo ir buvo šaltas oras, bet vis atsirado akvatninnkų su lakunais paskraidyti. Taip, kad viso skraidė 60 ypatų, po penkis žmonis kas kartą.

Tą pačią dieną, vakare, L. P. svetainėje įvyko lakunų, kapt. S. Dariaus, S. Girėno ir p.Bolio pagerbimui vakarėlis. Vakaras tapo atidarytas su Amerikos ir Lietuvos Himnais. Griežė net dvi orchestros: J. Vinausko ir p. Vaišnoro. J. Mažukna pasakė prakalbą. Po jo kalbėjo keliatas amerikonų, kurie irgi linkėjo mus drąsuoliams geriausio pasi sekimo. Solo dainavo p-lė V. Pauliukiutė ir A. Miliauskaitė ir pittsburgiečių mylimas dainininkas A. Sadauskas. Pianu akomponavo visiems dainininkams Milda Virbickaitė. Po muzikalio programo visi lipo žemyn, kur buvo parengta užkandžiai, šalta ir šilta kava, nes tikietai buvo visai maži, tai šiltų "lončių" duot nebuvo galima.

Kiek užkandus, vėl visa eilė kalbėjo, kaip tai J. Tamkevičia, P. Pivarunas, J. Vencius, A. Milius ir garbės svečiai lakunai.

Po prakalbų dar karta visi didžioj svetainėj, griežiant Vainausko orchestrai, linksmai pasišoko. Atsilankę buvo pilnai patenkinti, nes girdėjo gana gražų koncertą, turėjo užkandžių ir dar pasišoko, ir tik už 35 centus.

Nesiskundė nė lakunai, nes Airporte tikietai buvo po $5.00 ypatai, o vakare parduota ženklelių už 17.00. Nuo vakarienės pelno liko $30.00. Viskas atiduota lakunams.

Beabejo, kad but pasitaikius graži diena, but daug daugiau dalyvavę, ypač vakare, svetainėje, galėjo daugiau dalyvaut. Tai gi pittsburgiečiai savo kvotą išpildė. Kurie tik važiavo lakunų eroplanu, tai visi tiki, kad mus lakunai perskris vandenyną ir pasieks Lietuvos sostinę Kauną. Tada, beabejo, pasitiksim savo didvyrius daug skaitlingiau.

J. Virbickas.

Hartford, Connecticut

Sugrįžo iš Lietuvos J. Januškevičius, SLA. Iždo Globėjas.

Prieš keliatą dienų, sugrįžo iš Lietuvos žymus Sandaros ir susivienijimo veikėjas, J. Januškevičius.

Spalių 23 dieną susirinko gražus burelis jo draugų pas p. p. Januškevičius, sutikti tą pasižymėjusį musų veikėją. Svečiai buvo maloniai priimti ir pavaišinti skaniais, iš Lietuvos atvežtais skilandžiais, suriais ir saldainiais, kuriuos musų gerbiamas jaunuolis iš Lietuvos atgabeno, kad pavaišinti savo draugus. Visi susirinkusieji buvo pilnai užganėdinti tomis lauktuvėmis ir džiaugėsi savo mylima draugą sulaukę.

Susėdę apie lietuviškais skanumais apkrautą stalą, pradėjom musų jaunuolio klausinėti kaip jam patiko gimtinis kraštas—Lietuva.

Jis atsakė: "Žinot, broliai, man Lietuva geriau patinka, kaip Amerika, nors ten ir duona juoda, bet skani ir sveika. Aš ten budamas pasunkėjau 23 svarus per tris mėnesius."

Tada jis pareiškė: "Žinot ką, aš jums netik valgomų daiktų, bet ir ką nors kitko parvežiau, ką jus iki šiol nematėt ir negirdėjot." Mes visi sužiurom į musų jaunuolį, kad sužinojus ką tokio nuostabaus jis mums parvežė. Tuomet jis pridurė: "Aš jums visą Lietuvą ir Vilnių parvežiau, tik palaukit porą savaičių ir aš jums parodysiu. Jus ten pamatysit savo brolius rugius piaunant, seses šieną grėbiant o iš rugių varpų vainikus pinant ir linksmą lietuvišką dainelę traukiant."

Mat p. J. Januškevičius, važinėdamas po Lietuvą ir Vilniaus kraštą, darė nuotraukas iš Lietuvos žmonių gyvenimo, kuriuos jis mums greitoj ateity parodys, krutamų paveikslų formoj.—**Ten buvęs.**

Lawrence, Mass.

Iš Sandaros 12 kuopos susirinkimo

Šio mėnesio kuopos susirinkime dalyvavo beveik visi nariai ir susirinkimas ėjo sklanžiai. Kadangi kaip kurių narių mokesčiai yra užsivilkę, tai kuopos finansų raštininkas ragino narius, kad jie reguliariai ant kiekvieno susirinkimo atsilankytų ir stengtųs savo mokesčius laiku užsimokėti, taip, kad nebutų sarmata prieš Centrą pasirodyt.

Toliau buvo išduotas Seiminis raportas, kuris tapo vienbalsiai priimtas. Buvo nutarta siųsti delegatus į Sandaros 1-mo apskričio suvažiavimą, kuris įvyks Lapkričio 13 d., So. Bostone. Delegatais tapo išrinkti šie kuopos nariai: A. Bagdonas, A. Račkauskas, A. Jukna, J. Cilcius ir p. P. Baumila, kuris savo automobilium nuvežš visus delegatus į suvažiavimą, veltui.

Taipgi buvo apkalbėta musų kuopos veikimas ir pasirodė, kad musų kuopa yra jau beveik apsnudus. Todėl kiekvienas narys pasižadėjo daugiau pasidarbuoti, kad tautišką veikimą išjudinus. Beto tapo nutarta surengti nors vieną parengimą šiame sezone. Plačiau tą dalyką apsvarščius, buvo nutarta surengti vakarienę su šokiais, Gruodžio 11 d., 2 val. po pietų, Lietuvių svet., 41 Barkley St. Į rengimo komisiją tapo išrinkti p. P. Baumila ir p. A. Račkauskas.

Sekantis kuopos susirinkimas nutarta laikyt Gruodžio 4 d., p. A. Juknos namuose, 47 Park St.

LIUDNOS NAUJIENOS

Spalių 9 d. N. Kartanas nukrito į sklepą ir ant vietos užsimušė. Jis buvo aktyvus ir nuoširdus tautietis, delto jo mirtį apgailį daugelis jo draugų ir pažįstamų.

Spalių 29 d. nelaiminga mirtis patiko Juozą Zajanskauską. Mat tą pačią dieną, 3 val. po pietų jo žmona jį padavė policijai, o apie 6 val. vak. sargybinis policmonas rado jį pasikorusį ant durų rankenos. Policija aiškina, kad jis išsiplėšęs savo apsiausto pamušalus ir su jais pasikoręs. Policijantas rado jį dar pusgyvį, bet jis kelyj į ligoninę pasimirė. Tas parodo kaip policija saugo įkalintus žmones.

Lapkričio 2 d. tulas Jonas Ziekus sumanė nusižudyt ir tuo tikslu nušoko nuo tilto į upę. Bet, kaip angelski laikraščiai sako, pakeitė savo mintį ir išplaukė į krantą, kur jo jau laukė du guzikuočiai, kurie jį nugabeno į ligoninę.

Kiek teko patirti, Ziekus jau ilgas laikas nedirba, bankas, kuriame turėjo susitaupęs keliatą centų, užsidarė, moteris serga ir skurdas žiuri per visus langus. Todėl jis, matyt, nepakęsdamas to sunkaus gyvenimo nutarė nusižudyti. Tai vis pasekos šios depresijos. **P. Baumila.**

Chelsea, Mass.

Iš SLA. 53 kuopos veikimo

Nors ir čionais bedarbė siaučia, taip kaip ir visur; ir žmonių dvasia yra nupuolusi iki žyro, bet viršminėta kuopa yra pasiryžusi veikti, kiek aplinkybės velyja, nes čionais, be kitų sunkumų, yra užžėlęs lenkomaniškas dirvonas, prie ko reikia gerai padirbėti praplėtimui dirvos savo veikimui.

Pirmą parengimą šiame sezone rengia Padėkavonės dienos vakare, ant Broadway Manor svetainės. Programas susidės iš dainų, jaunų mergaičių šokių ir lošimo. Bus suloštas iš gyvenimo vaizdelis "Vagis". Po programo bus šokiai ir tęsis iki vėlumos, prie garsios pono Dirvelio orkestros.

Kadangi rengimo komitetas susideda iš jaunų kuopos narių, todėl, matyti, ir kontestų laimėjimus paskirstė skirtingiaus negu kur kitur. Polkos konteste duos sidabro taurę; ir rinks gražiausią vyrą, katram taipgi, už gražumą, suteiks taurę. Budavo renka gražuolę, o čionais bus kaip tik atvirkščiai. Taipgi kuopos narius draudžia dalyvauti bile kokiame konteste.

Linkėtina gerų pasekmių, nes iki šiam laikui šiame miestelyj rodės, kad lietuvių visai nebuvo, nes nebuvo organizacijos.

Žemaitis.

New York, N. Y.

AVIACIJOS DIENOS RENGĖJAI

Musų didžiulė kolionija negali prilygti prie kitų lietuviškų kolionijų, surengime aviacijos dienų. Rengėjai dirbo savo darbą taip kaip rodos kad barščius valgytum su atvirkščiu šaukštu.

Susitarimo jokio nebuvo, nes katalikai, norint atvirai neboikotavo to besirengimo, bet ir nepritarė, surengė tą pat dieną savo naudai pikniką, kurį vėliau neva susibendrino su aviacijos dienos rengimo komisija, ir pelnu dalinosi pusiau.

Susitvėrus komitetui, buvo girdima, kad šis komitetas nebus laikinas, bet ves savo darbą per ištisą sezoną, darys parengimus ir prirengs pavasariui. Kuomet lakunai skris Lietuvon, tai, žinoma, skris iš mus kolionijos; tai išleistuvių dienai prisirengti, tikrai reikalinga daug truso, bet kas tai tokio lakunai išlėkė, o komitetas saldžiu miegu užmigo. Kiek girdėt, tai dar sąskaitų nesuspėjo suvesti, ir nežino kiek lakunai turės naudos iš šios didžiulės lietuvių kolionijos.—**Lakunėlis.**

LIUTO ĮSIŠVENTINIMAS Į kun. RIKSMO NESUKĖLĖ

Kuomet Jonas Liutas tapo dvasiškiu, tai iš karto buvo manoma, kad vietos laikraščiai ir abelnai visuomenė sukels didelį triukšmą. Bet atėjo ir praėjo. Kun. Liutas gieda mišias ir niekas jam nepavydi. "Vienybės" redaktorius labai atsargus, ir savo nuomonės nereiškia, nes girdėti pašaliais, kad irgi esąs kandidatu į kunigus, taip, kaip ir bendradarbis Klinga. Bet kas su "Tėvynės" redak., kad jis užsilaiko pasyviai, nepareiškia savo nuomonės; nejaugi šis taip svarbus įvykis laikomas lietuviams nesvarbiu?

Nekurie veikėjai sako, kad visos tos, taip vadinamos tautiškos bažnyčios, tik tiek tautiškumo savyje turinčios, kad laikomos pamaldos lietuvių kalboje, ir tai ėsama nevienodos formos tų pamaldų; pamegdžiojama kiti jau ėsami tikėjimai: liuteronų, presbiterionų bei Rymo katalikų, o tautiškumo jose kaip nesimato, taip nesimato.

Kaip ten nebutų, bet lietuviams reikėtų turėti tikrai tautišką bažnyčią, ne pamėgdžiojančią ėsamas religijas, tai neabejotinas pasekmes turėt, nes kuomet butų originalė tikyba, tai niekam žalos nedarytų ir kitos religijos negalėtų protestuoti už pamegdžiojimą jų religijos.—**Bereliginis.**

TAS NE PAŽANGUS....

Tas ne pažangus, kurs nemoka
Audringų protestų lipdyt.
Kuriam aklaus drąsumo stoka,
SLA. taiką išardyt.
Kurio ir išmintis ir galė,
Neskirta, kad vaidus pratęst
Kurio ideja fraternalė—
Skirtingą nuomonę pakęst.
Tas tik pažangus, kurs galanda,
Kerštingą ginklą priešams jų.
Ir pasirengęs kas valandą,
Atsiekt laimėjimų naujų.
Ką kitus šmeižia be malonės,
Vadina Hitlerio tarnais,
O savo ištikimus žmones,
Papošia aniuolo sparnais.
Drebėkit išdidus tautiečiai
Detroitas bus jums Waterloo,
Kaip audra veržias, pažangiečiai
Juos sulaikyti pervėlu.

—Pažangietis.

BRIDGEPORTAS

Laikrodininkas P. Norbutas Persikėlė į Naują Vietą.

Petras Norbutas, kuris seniau užlaikė laikrodžių taisymo krautuvę, po adresu 3249 So. Halsted dabar persikėlė į naują vietą—844 W. 33rd St. ir čia savo kostumieriams patarnauja.

Jis taipgi praneša visiems tiems, kurie atnešė taisyti laikrodžius į seną vietą, kad dabar kreiptusi į naująją vietą.—Rep.

KALĖDŲ EKSKURSIJA
Į LIETUVA
Rengia Liet. Laiv. Agentų Sąjunga Amerikoje.

ŠVEDŲ AMERIKOS LINIJA

Iš NEW YORKO į KLAIPĖDĄ
Per Gothenburgą
TRUMPAS KELIAS į LIETUVĄ per ŠVEDIJĄ

"DROTTNINGHOLM"
GRUODŽIO 2, 1932 M.

Išplaukia iš New Yorko
Ekskursijos palydovas p. Vl. P. Mučinskas, Švedų Amerikos Linijos, Centro raštinės Amerikoje, Lietuvių Skyriaus vedėjas. Jis stengsis padaryti kelionę pilną įdomybių, apie kurią viesiems bus malonu prisiminti. Gauk brošiurėles: "Bendros Informacijos Kelionėje į Klaipėdą" ir "Kalėdų Ekskursija." Gaunamos pas agentus arba:

Swedish American Line
181 N. Michigan Ave., Chicago

ŠOKIŲ VAKARAS

SU MUZIKALIU PROGRAMU

— Rengia —

Wisconsino Sandariečiai, Bendrai su Sandaros Centru

Ned. Lapkričio 20, 1932

Džindželeto Svetainėj

Kampas 12th St. and Herrick Ave.
Racine, Wis.

Pradžia 6:00 val. vakare — Įžanga 25c. ypatai

Tikietas geras progr. ir šokiams

Programo išpildyme dalyvauja įžymios spėkos: Iš Chicagos "Jaunnoji Birutė" ir kiti; vietiniai ir iš kitur. Užsibaigus programui, tęsis šokiai iki vėlumai. Geri griežikai griežš klesinius ir lietuvių šokius. Kas atsilankys lapkričio 20 d. į šį vakarą, pamirš visus rupesčius, įgaus linksmą upą ir tuo liks patenkinti. Kviečiami dalyvauti — atvažiuoti, susieiti visus lietuvius, kaip vietinius, taip ir iš apielinkių miestų: Kenosha, Waukegan ir Milwaukės.

Kviečia, KOMITETAS.

Chicagoje

SANDAROS 77 KP. RENGIA DIDELĮ IR SMAGŲ VAKARĖLĮ

Komisija laukia skaitlingo Sandariečių ir jų draugų atsilankymo

Lapkričio 19 dieną Sandaros 77 kuopa rengia smagų vakarėlį, kuris įvyks Gramonto svet., prie Rockwell ir 45th Pl.

Bus gražius muzikalinis programas ir šokiai, prie geros muzikos. Komisija smarkiai rengiasi, kad šis vakarėlis butų pasekmingas. Kaip kurie komisijos nariai jau pardavė po keliolika tikietų ir yra pasiryžę dar daugiaus parduoti.

Manoma, kad šis šokis bus tikrai linksmas ir smagus, nes į jo rengimo komisiją įeina aktyvųs Sandariečiai, kaip tai: p. Kolalienė, p. Jogėlienė, p-lė Slabasevičiutė, p. Banaitienė ir p. Puida. Jie visi dirba išsijuosę, kad šis vakarėlis butų skaitlingas, linksmas ir pasekmingas.

Todėl kviečiu visus, kurie tik mėgsta smagiai pasilinksmyti, atsilankykite sekantį šeštadienio vakarą į Gramonto svetainę ir linksmai praleiskite laiką.

A. V.

KONSERVATORIJOS DAININININKAI GRAŽIAI DAINAVO PER RADIO

Peoples Furniture Co. krautuvių, kas antradienį, duodami radio programai, kas kart vis pasižymi savo skirtumu ir įvairumu, dainų ir muzikos, taipgi įdomumu kalbų, kurios kas kart yra pateiktos šiuose programuose per gerus kalbėtojus. Taipgi ir praeitą antradienį ši programa pasižymėjo skirtumu nuo kitų, nes ją pildyti buvo pakvietti ir gerai prisirengę Konservatorijos dinininkai, kurie rods dar pirmą sykį parodė balsus per radio, bet reikia pasakyti, kad gana šauniai ir sutartinai sudainavo keletą gražių dainų, kaip dvigubame kvartete, taip ir kvartete, jiems vadovavo įžymus muzikas, prof. A. Pocius, todel butų geistina ir vėl pasiklausyti dainuojant per radio konservatorijos dainininkus.

O tarp gražių dainų buvo įdomių kalbų ir gražios muzikos. Kalbėjo Komp. A. Pocius apie muzikos dailę, ir P. Šaltimeras apie sportą, o programo vedėjas, J. Krukas, pasakė daug įdomių pranešimų ir nurodymų, liečiančių geresnį žmogaus gyvenimą. Prie to viso, graži ir rinktina muzika linksmino kiekvieną klausytoją. Taipgi čia buvo pranešta rinkimų pasekmės, kas tikrai buvo įdomų kiekvienam girdėti. Todel, reikia sakyti, kad šie programai yra netik gražus ir žavėjanti, bet lygiai sumaningi ir įdomus kiekvienam pasiklausyti.—Klausytojas

SANDAROS 25 KUOPA RENGIA BAZARĄ BEDARBIŲ NAUDAI

Lapkričio 9 d. įvyko Sandaros 25 kuopos susirinkimas, į kurį atsilankė gana skaitlingas burys kuopos narių.

Tarp daugelio kitų nutarimų, svarbiausias buvo pasižadėjimas daugiau padirbėti Sandaros labui ir surengimas didelio bazaro bedarbių naudai. Bazaras įvyks Gruodžio 17 ir 18 dieną, Sandaros svetainėj, 3227 South Halsted St. Į rengimo komisiją įėjo visi susirinkime dalyvavę kuopos nariai, o komisijos valdybon tapo išrinkti: Pirm. J. Gulbinienė; Ižd. Aleksiunienė ir Sekr. A. Vaičaitis.

Gerbiamieji Chicagos ir kitų apielinkių lietuviai. Visiems yra žinoma, kad ši žiema bus labai sunki perleisti daugeliui musų tautiečių, nes daugelis iš jų nedirba jau keliatas metų ir visi jų sutaupyti centai jau išsisėmė arba žuvo uždarytuose bankuose ir nustumė tuos nelaimingus musų viengenčius prie bado nasrų.

Kad nors mažą dalelę tų nelaimingų musų tautiečių sušelpus, Sandaros 25 kuopa pasiryžo dėti visas pastangas kad rengiamas bazaras pavyktų ir kad likusiu pelnu butų galima apsaugoti nuo bado ir šalčio keliatą lietuvių šeimynų.

Todėl visi Chicagos ir apielinkių lietuviai, kreipiuos į jus ir prašau prisidėti prie to kilnaus darbo prisiunčiant nors mažą auką tiems nelaimingiems bedarbiams. Galima siųsti visokius daiktus kaip tai: rankdarbius, nerengamus valgomus dalykus, rubus ir taip toliau. Visi tie gautieji daiktai bus bazaro laiku parduodami ir likęs pelnas paskirtas neturtingų bedarbių naudai. Todėl visi, kaip vienas stokim į darbą ir parodykim savo nelaimingiems broliams, kad mes ėsam pasiryžę jiems padėti ir ištiesti jiems brolišką ranką nelaimės valandoj.

A. V.

PAVYZDINGAS LIETUVIŲ RESTORANAS

Lietuviai paprastai yra geri biznieriai, bet jie parodo ypatingo gabumo ir sumanumo valdyklų biznyje.

Pavyzdžiui Mildos restoranas, 3206 So. Halsted St., kurios savininkais yra pp. Micevičiai, visais atžvilgiais užima pirmą vietą.

Ten valgis yra gerai ir skaniai pataisomas, nes p-nia Micevičienė yra sumani ir patyrus virėja. Taipgi ten galima gauti įvairios rųšies valgių, plačiausiu pasirinkimu.

Beto kainos yra labai prieinamos šiuo bloglaikio laiku, taip kad už keliatą centų galima gerai ir skaniai pasivalgyti. Taipgi patarnavimas yra mandagus ir greitas. Bendrai, šis restoranas yra pirmos rųšies visais atžvilgiais ir kaipo toks užsitarnauja lietuvių paramos.

P. L.

CICERO

(Liuosybės Svet.)

Lapkričio 6 d., Liet. Kareivių Dr-ja turėjo pramogų vakarą. Prisirinkus publikos pilna svetainė, apie 8-tą val. vakaro orkestra griežia maršą ir štai įmarširuoja Liet. Kareiviai uniformose. Apėję aplink svetainę (viduj) gražųs petingi Lietuvos vyrai, susėdo abiem šalim tako, viduryje svetainės, ir tuoj vakaro vedėjas, p-nas Laudanskas, pasirodė ant estrados, paaiškino programo dalį, kurią išpildė "Dundulienės Artistų grupė", suvaidino dviejų aktų komediją "Eksproprijatorius". Artistai, kaipo darbo žmonės savo užduotį atliko labai gerai. Publikos buvo daug, matomai, kad ir pelno draugijai liks.

Tai turbut tiktai viena draugija randasi Chicagoj ir apielinkėje, kuri turi taip gražias kareiviškas drapanas. Garbė jums, Lietuvos sunųs-kareiviai, gyvuokit, ir bujokit skaitlium narių ir žadinkit musų brolius lietuvius stoti eilėn su jumis. Valio! Valio! Cicero Lietuvių Kareivių Draugija. Ten Buvęs.

PUIKUS VARDUVIŲ POKYLIS

Lapkričio 5 dieną pp. Uksai, gerai žinomi Town of Lake biznieriai, pakėlė puikią puotą savo dukrelei Stanislavai, kuriai tą dieną suėjo 18 metų.

Į puotą atsilankė gana skaitlingas burys pp. Uksų draugų, kurie smagiai linksminos iki ankstybo nedėlios ryto. P-nia Uksienė pataisė skanią vakarienę ir prie geros muzikos svečiai linksmai leido laiką.

P-lės Stanislavos draugai sveikino ją per Komp. A. Vanagaičio Radio valandą ir linkėjo jai kuo geriausių pasekmių. Ačių pp. Uksams už skanias vaišes ir linkiu jaunai panelei kuo didžiausios laimės.

Svečias.

DR. MARGERIS PERSIKĖLĖ Į NAUJĄ VIETĄ

Gerai Chicagos lietuviams žinomas netik kaipo geras gydytojas, bet taipgi kaipo vienas iš žymiausių musų rašytojų, Dr. Margeris, persikėlė į naują vietą.

Dabar jo ofisas randasi: 3325 So. Halsted St., kur jis gerai įrengtam ofise priiminėja savo pacientus.

Savas pas Savą.

LIETUVOS KONSULO A. KALVAIČIO KALBA PASAKYTA ATIDARYME "MARGUČIO" RADIO PROGRAMŲ IŠ STOTIES WJJD CHICAGO, ILL.

Jau 8 mėnesiai, kaip "Margutis" duoda lietuviškus radio programus kas dieną iš stoties WHFC-WKBI (1420 kl.). Šios radio valandos yra užvardintos "Margutis Dienžodis," nes kasdieną girdime vėliausias pasaulines ir vietines žinias, dainas, muziką ir nuolatinius skyrius: Teisių, Sveikatos ir "Dėdytės su Tetėte" komiškus pasikalbėjimus. WHFC stotis aptarnauja Chicagą ir jos plačiasias apielinkes—suvirš 100 mylių atstume.

Bet su spalio 23 d. "Margutis" pradėjo duoti lietuviškus programus iš galingos WJJD (1130 k.) stoties kiekvieną nedėldienį, 3 val. p. p. Chicagos laiku. Šie programai yra pirmieji dailės programai, nes juose girdime grynai lietuviškus numerius ir —be bizniškų skelbimų.

Žemiau talpiname gerb. konsulo A. Kalvaičio kalbą, pasakytą šių valandų atidaryme:

Man tenka garbės, gerbiamieji radio klausytojai, dalyvauti šiame radio valandos atidaryme ir prabilti į Jus net į tuos lietuvius, gyvenančius tolymuose nuo Chicagos centruose, kurie šios galingos radio stoties pagelba turi galimybės girdėti šį programą.

Šiandieną musų visuomeniniame ir kulturiniame gyvenime pradėtas naujas intelektualio darbo lapas. Teisybė, jau keletas metų musų išeivija Jungt. Am. Valst. naudojasi tuo moderniniu radio bangų išradimų. Didesnėse kolonijose o ypatingai Chicagoje net keletą kartų į savaitę girdime lietuviškus radio programus, kuriuos organizuoja musų įstaigos ir biznieriai.. Visos tos jų pastangos turi buti įvertinamos, kadangi jie radio pagelba kelia tautinį lietuvišką susipratimą o taip pat teikia mums naudingų ir sveikų, kaip moralių taip ir tinkamų musų kasdieniniam gyvenimui patarimų.

Bet šiandieną, gerbiamieji, inauguruojame musų išeivijoje naują erą; naują laikotarpį. Šis programas nėra paremtas biznio ir pelno išrokavimais o vien tik grynai kulturinių ir estetinių principų sumetimais. Šios valandos tikslas populiarizuoti musų meną ir jį tinkamai įvertinti.

Niekam nepaslaptis, gerbiamieji, kad musų tauta nėra skaitlinga piliečių skaičiumi; neapdovanota taip pat dideliais naturaliais resursais tad ir su panašios rušies faktoriais mes negalime pasirodyti plačiam pasauliui. Bet musų tauta turtinga gražiomis melodijomis, amžinai gyvenančiomis tradicijomis, begalo turtinga gražia ir įdomia praeitimi. Tuos visus moralius turtus mes galime parodyti ir juos populiarizuoti.

Jau prieš kelis šimtmečius siekiant net romantiško renesanso laikus musų kaimynai istorikai-filologai ir menininkai ieškojo išrišimo Lietuvos misteriškos senovės paslapčių. Jie studijavo musų tradicijas, musų dailę, tarmes ir melodijas tartum ieškodami rakto į žilą musų senovę.

Šiandieną, kada musų tauta gyvena nepriklausomu gyvenimu tuos tirinėjimo darbus tą musų tautos kulturą jau mes patys pradedame nagrinėti ir ją studijuoti. Tad ir iš šios radio stoties pradedame tą darbą kad geriaus susipažinti su musų dainomis, melodijomis ir musų kultura. Tuomi manoma atsiekti dviejų tikslų — patenkinsime musų estetinius reikalavimus praleidžiant malonesnę apie seną tėvynę prisiminimų valandėlę ar antra ugdįsime ir palaikysime lietuviškos dainos pagelba tą tautinę ugnelę o ypač priaugančios jaunuomenės tarpe supažindindami juos su nuoširdžiomis ir gražiomis lietuviškomis melodijomis.

Ne vienam klausančiam ateis galvon mintis kas rupinasi ir finansuoja šį naują užmanymą; juk ši stotis su savo įtaisymais ir didžiuliu orkestru reikalauja gan daug lėšų.

Kaip jau aukščiaus minėjau musų tauta nepasižimi turtais bet turi daug moralių turtų; netruksta mums taip pat naudingiems darbams ir iniciatorių bei žmonių, norinčių iškelti musų tautos vardą. Taip tų iniciatorių prisieina paminėti Antaną Vanagaitį šios valandos projekto autorių, kuris, teisybė nepasižimi turtais bet jam netruksta inicijatyvos nestinga jam taip pat atsidavimo kulturiniai patriotiniams darbams.

Kam teko arčiau sekti musų išeivijos paskutinio dešimtmečio laikotarpį, tas pastebėjo, kad jis savo dainomis, savo lietuvišku paprastu nuoširdumu, sugebėjo sutraukti aplink save gražų burelį lietuvių ir prisieina konstatuoti, kad tasai jo pritarė jų burelis vis nuolat didėja. Jis taip pat sugebėjo, ypatingai dainos pagelba apsupti save gražiu musų jaunuomenės bureliu ir iš jų sutverti gerą šios šalies taip pat ir Lietuvos tėvynainį. Ne vienas tėvas ar motina šiandieną džiaugiasi, kad jų sunelis ar dukrelė geriau kalba prigimtą jo tėvų kalbą ir dainuoja kada tai jaunystėje dainuotą ar girdėtą dainą. Tad tikiuosi kad mes įvertindami jo nuopelnus ir suprasdami šio žygio svarbą jį remsime kaip moraliai taip ir materialiai ir jam padėsime varyti tą naudingą darbą.

Negalima pamiršti ir tų jaunuolių šios radio valandos dalyvių, kurie nesigailėdami nė laiko nė triuso be jokio materialio išrokavimo remdamiesi vien susipratimo principais padeda jam vesti musų išeiviją į šviesesnę ateitį.

Tad lai man leista inauguruojant šią radio valandą pasveikinti p. Vanagaitį ir visus šio progarmo dalyvius ir jiems palinkėti ištvermės ir pasisekimo. Taip pat reiškiu vilties, kad musų plačioji visuomenė, įvertindama šį žygį tinkamai įvertins šias pastangas. Tad darban kilnieji Lietuvos sunus.

Vaistinių "mėgėjas"

Spalių 18 d. buvo sulaikytas iš Kalnaberžės nepilnamečių auklėjimo įstaigos pabėgęs Antanas Kavaliunas. Per trumpą laiką Kavaliunas suspėjo įvykdyti visą eilę vagysčių. Ypatingai jam patikdavo vaistinės, kurių jis apkraustė 4, — Šeduvoj, Kupišky, Anykščiuose ir Troškunuose, — viso išsinešdamas apie 1,000 litų. Sulaikius pas Kavaliuną buvo berasta tik 1 doleris.

27 NAUJOS TAUPOMOSIOS KASOS

Finansų ministeris leido 27-se pašto įstaigose atidaryti taupomąsias kasas.

Specialis IšPARDAVIMAS ANT RADIOS Radio Tiubų ir Recordų

Nauji Midget Radios po $8.95

Nauji 7-nių Tubų Console Radios po $29.50

Kombinacijos Radio su Gramafonu po $48.00

Radio Tubos

Pilnai Gvarantuotos $1.25 vertės po 39c

Screen Grid Tubos $1.65 vertės po 49c

Columbia

Recordai

Parsiduoda už ½ kainos po 38c

Arba 2 už 75c

Pasirinkimas visų Lietuviškų Rekordų, geriausių ir naujausių padarymų. O biskį seniau daryti Rekordai tik 15c

Matykite Tuojaus

PEOPLES FURNITURE CO.

Krautuvėse

2536-40 W. 63rd St.

Hemlock 8400

4177-83 Archer Ave.

Lafayette 3171

Chicago, Ill.

MOTINA HELENA

Garsiausia Pasauly Žolių Gydytoja Tukstaničus Išgydė Žolėmis.

Pastebėtina nauja kombinacija gyvastį palaikančių žolių yra svarbiausias moderninių laikų išradimas. Tukstančiai kentėjusių, kurie sunkiai sirgo, dabar sveiki. Nežiurint kokia jusų liga yra, ir kiek daug daktarų ir vaistų jus išbandėt, dar yra viltis del jus.

Motina Helena, Didžioji Žolių Gydytoja Chicagoj, siulosi jums suteikti 5 dienų naminį treatmentą žolėmis visiškai dykai. Aprašykite savo ligą ir mes prisiųsime $1.00 bonką Kraujo Toniko, ar $1.50 bonką specijalių žolių gyduolių. Pridėkite 25c apmokėjimui supakavimo ir persiuntimo. Rašykite ar ateikite šiadie. Skyriai: 3415 S. Halsted St., 4732 S. Ashland Ave., 4172 Archer Ave.

DAKTARAI

Dr Suzan A. Slakis

Specialistė Moterų ir Vaikų Ligų

4145 Archer Ave.

Val. 10 iki 12 ryto; 4 iki 6 popiet
Seredomis ir nedėliomis pagal Susitarimą
Ofiso Tel. Lafayette 7331
Rez. Tel. Hyde Park 3391

GRABORIAI

Telephone Republic 3100

J. J. Bagdonas
Simpatiškas, Populiarus ir pigus Lietuvių Graborius. Liudėsio valandoje pašaukite mane.
2506 West 63rd St. Chicago

Tel Yards 1138

Stanley P. Mažeika

LIETUVIS GRABORIUS

Automobilius galima gauti visokiems reikalams.

3319 Auburn Av., Chicago

ADVOKATAI

CHARLES P. KAL.

ADVOKATAS

Mieste Ofisas
140 N. Dearborn St., Room 706
Phone State 4690
South Side Offisas
756 W. 35th St., netoli Halsted St.
Phone Boulevard 5913

JOSEPH J GRISH

Lietuvis Advokatas

4631 So. Ashland Ave.
Tel. Boulevard 2800
Rez. 6515 So. Rockwell St.
Rel. Republic 9723

A. A. SLAKIS

ADVOKATAS

Mieste Ofisas 77 W. Washington st
Room 905 Tel. Central 2978
Valandos: 9 ryto iki 4 po pietų
Vakarais: Utarn., Ketv., ir Subatos — 6 iki 9 val.
4145 Archer Avenue
Tel. Lafayette 7337
Namų Tel. Hyde Park 3395

Phone Franklin 2460

LEONAS S. MIKELONIS

ADVOKATAS

10 South LaSalle Street
Vakarais nuo 6 iki 9 valandai
3315 South Halsted Street
Telephone Boulevard 3697

K. GUGIS

ADVOKATAS

MIESTO OFISAS:
127 N. Dearborn St.,
Room 1112
Telefonas Central 4911
Valandos: nuo 9 ryto iki 4 po pietų
GYVENIMO VIETA
3323 So. Halsted St.
Tel. Boulevard 1210
Val.: nuo 6 iki 8 val. kiekvieną vakarą, išskyrus ketvergą.
Nedėliomis nuo 9 iki 12 v. ryto

A. A. OLIS

ADVOKATAS

100 N. La Salle St., Room 2221
Telephone Randolph 0332
Val.: nuo 9 ryto iki 6 v. vak.
3241 South Halsted Street
Telephone Victory 0562
7—9 vak. apart Panedėlio, Seredos ir Pėtnyčios

DAKTARAI

Dr. C. Kasputis

DENTISTAS

Grįžo iš Europos ir vėl praktikuoja senoj vietoj.

VALANDOS: 10-12 A. M., 2-6 P. M. ir 7-9 P. M.
Sekmadieniais, ketvirtadieniais pagal susitarimą

3335 So. Halsted St.

Tel. BOULEVARD 9199

Dr. Karl Nurkat

(NURKAITIS)
Akiniai pritaikomi mokslišku budu

2437 W. 69th Street
Tel. Grovehill 2242

Phone Hemlock 2061

DR. C. K. KLIAUGA

DENTISTAS

2420 W. Marquette Road
Naujo ofiso valandos:
Antradieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais nuo 9 ryto iki 9 vakaro. Senas ofisas 1821 Halsted St. Val: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais nuo 9:30 ryto iki 8 val. vak.

Tel Republic 2266-Hemlock 2010

DR. K. DRANGELIS

DENTISTAS

2403 West 63rd Street
Kampas 63rd ir Western Ave.

PRANEŠIMAS

DR. MARGERIO

Persikėliau į erdvesnę ir patogesnę vietą
3325 SO. HALSTED ST.
Valandos: nuo 10 ryto iki 2 po pietų ir nuo 6 iki 8 vakare.
Šventadieniais nuo 10 iki 12
Phone Boulevard 8483

Phone Canal 6122

DR. S. BIEŽIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West 22nd Street
(Cor. Leavitt St.)
Val.: nuo 1 iki 3 ir nuo 7 iki 8 v. v.
Ned. ir Seredomis pagal sutartį.
Rez.: 6628 S. Richmond St.
Tel. Republic 7868

DR. P. Z. ZALATORIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Ofiso Valandos:
10:30 iki 12 v. rytais
1 iki 3 val po pietų
6 iki 9 val. vakarais.
Sekmadieniais: 9 iki 12 v. rytais
Ofisas:
1821 So. Halsted Street
Telefonas Canal 0257
Rezidencija:
6600 So. Artesian Avenue
Telefonas Prospect 6659

DR. M. T. STRIKOL'IS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

OFISAS:
4645 S. Ashland Ave.
Ofiso valandos nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 val. vak. Nedėliomis pagal sutartį.
Ofiso Tel.: Boulevard 7859
Namų Tel.: Prospect 1930

Phone Victory 7188

DR. M. ZILVITIS

DENTISTAS

3243 South Halsted Street
CHICAGO, ILL.

Tel. Boulevard 5913 5914

DR. S. NAIKELIS

Gydytojas ir Chirurgas

Valandos
Nuo 2 iki 4 ir nuo 7 iki 9
Nedėliomis pagal sutartį
756 W. 35th Street
N. E. kampas 35th ir Halste

Phone Victory 2514

DR. A. J. ZIMONTAS

SENJAUSIAS LIETUVIS DENTISTAS

3252 South Halsted Stree

Phone: Grovehill 17

Ofiso Valandos:
Nuo 9 iki 11 ryto
Nuo 2 iki 4 dieną
Nuo 7 iki 9 vak.

DR. A. L. YUŠKA

Gydytojas ir Chirurgas

2422 West Marquette Road
Cor. 67th St. ir Artesian Ave.
CHICAGO, ILL.

Šeštadieny ir trečiadieny po piet pagal sutarimą.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

SANDARA
LITHUANIAN WEEKLY
Published by
Lithuanian National League of America
Consisting of 100 Branches, located in all Principle Cities of the United States.
SANDARA
3227 So. Halsted St. Chicago, Ill.
Tel. Calumet 3277

METAI XIX — PENKTADIENIS, LAPKRIČIO (NOVEMBER 18, 1932 m. — No. 47

BRUOŽAI

Rašo V. G.

Dr. Keistučio Šliupo mirtis. Lenkai "įšventina" Jadvygą. Pasaulinė paroda Chicagoj. Stalino oponentų likimas.

Šiomis dienomis Kaune pasimirė gerai žinomas Amerikos lietuviams Dr. Keistutis Šliupas, sunus garsiojo Dr. Jono Šliupo. Velionis pasižymėjo daugiausia savo moksliniais ir literaturos darbais.

Tulą laiką jis buvo Lietuvos universiteto profesorium ir žurnalų leidėju. Politikoj jis mažai dalyvavo; retkarčiais tik pavartodavo savo plunksną kovai už proto ir sąžinės laisvę.

Mažiausiai ką jis paisė, tai apie savo sveikatą. Raginamas važiuoti į užsienį gydytis, jis pareikšdavo "Sava šalis yra gera ne tik gyventi, bet ir mirti."

—— o-o-o ——

Iš Clevelando gauname malonių pranešimų. Pastangomis kelių vietinių darbuotojų, ten tapo atgaivinta sandariečių kuopa, kuri per keliatą metų miegojo. Mes tikimės, jog užgimusi kuopa augs ir pareikš pilnc gyvumo.

Tiesa, aplinkybės nėra lengvos, bet įdėjus nuoširdaus darbo viskas galima nugalėti. Prieš mus, sandariečius stovi šimtai svarbių pareigų. Kuo didesnis burys veikėjų, tuo daugiau atliksim ir sykiu pasitarnausim Lietuvai ir musų išeivijai.

—— o-o-o ——

Seniau lenkai labai gudriai mokėjo išnaudoti tikėjimą savo politiniems tikslams. Per katalikų bažnyčią jie ištautino ištisus Lietuvos plotus ir sulenkino musų dvasiškiją, bajorus ir nemažai paprastųjų. Dar iki šiam laikui, mes neatsipalaidojom nuo tos nelemtos įtakos.

Gerokai pasišėnavę praeity, lenkai, matyt, ir toliau naudos bažnyčią politinei propogandai.

—— o-o-o ——

Štai iš Varšuvos ateina pranešimų, jog ten daromos pastangos priskirti prie šventųjų karalienę Jadvygą, Jagailos žmoną. Ji, mat, prijungusi Lietuvą prie Lenkijos. Gerai, bet ką tas bendro turi su tikėjimu?

Jadvyga buvo paprasta amerikoniška "flaperka", kuri apgaudinėjo savo vyrą ir slaptai meilavosi su Vengrijos kunigaikščiu. Jeigu Vatikanas pripažins ją "šventa", tai broliai ir seserys, pragaro dvasios vadai juoksis susiėmę pilvus.

—— o-o-o ——

Ateinančiais metais Chicagoj įvyksta pasaulinė paroda. Pradžioj ji buvo smarkiai garsinama ir rengėjai tikėjosi sutraukti tiek dalyvių kiek dar nėra buvę jokioj kitoj parodoj.

Tačiau pastaruoju laiku viskas aptilo. Statybos darbai visai sustojo, nors iki atidarymo beliko vos keli mėnesiai. Daugelis firmų dar vis laukia ar nepagerės biznis.

—— o-o-o ——

Šiomis dienomis atėjo žinia, jog Anglija oficialiai atsisakė dalyvauti minėtoj parodoj. Reiškia, viena didžiųjų šalių neturės savo skyriaus. Stoka pinigų yra to visko priežastis.

Dabar kyla klausimas, ar apsimoka Lietuvai išmesti keli desėtkai tukstančių dolerių vien tik pasirodymui? Iškalno matoma, jog paroda nebus pasekminga, jeigu bent po naujų metų įvyks koks ekonominis stebuklas ir grąžins Amerikai laukiamą "prosperity".

—— o-o-o ——

Bolševikų Rusijoj eina smarki kova už politinius "džiabus". Stalino grupė dieną ir naktį daboja, kad kuris nors konkurentų nepagautų vadovybės.

Dvi komunizmo užgesusios žvaigždės: Zinoviev ir Kamenev, kurios po 1927 metų nubaudimo ir dovanojimo bąstėsi po Pietų Rusijos ir Sibiro kampus, dabar likosi amžinai išmesti iš partijos. Jų nusidėjimas yra tas, kad jie nepranešė diktatoriams apie išleistą prieš Staliną manifestą, nors jo rašyme nei Zinoviev nei Kamenev nedalyvavo...

Atsistatydino Monarchisto Von Papen'no Valdžia

PREZ. HINDENBURGAS TARIASI SU PARTIJŲ VADAIS

Berlynas, Vokietija. Lap. 18. —Vokietijos monarchistinis von Papen'o kabinetas pasitraukė. Prezidentas von Hindenburgas tariasi su partijų lyderiais naujo kabineto reikale. Pagal įsigyvenusią tradiciją, turėtų buti pakviestas stipriausios partijos vadas sudaryti naują kabinetą, ir juomi butų Hitleris. Tačiau yra abejojama, kad jam tektų ta garbė. Mat, nors Hitleris ir turi stiprią armiją, vienok jos veikimas nėra rimtas ir vargiai kitos partijos sutiks prileisti jį prie vadovybės. Tačiau manoma, jam ar jojo kuriam leitinantui bus pasiulyta vieta kabinete.

Hindenburgas tariasi su partijų vadais pavieniai ir reiškia minti, kad kabinetas turės buti koalicinis ir jo narius skirs patsai prezidentas ir atsakomingas bus jam ir remiamas ar bent toleruojamas reigstago (parlamento). Tą dalyką galima suprasti, kad jeigu reigstagas bandytų išreikšti nepasitikėjimą, prez. Hindenburgas ignoruos tokį aktą ir vartos galimas priemones užtikrinimui jo pastovumo. Koks busiančio kabineto bus sąstatas, tuom tarpu sunku pasakyti. Tačiau galima spėti, kad jis bus konservatyvis, nes prez. Hindenburgas nemano tartis su kairesnėmis partijomis — socialistais ir komunistais. Čia jau aiškiai matosi, kad Vokietija žengia vis arčiau prie kaizerinės monarchijos grąžinimo.

Rimtesnieji parlamentarizmo šalininkai net yra linkę daryti tam tikrų nusileidimų, bent šiais blogais ekonominiais laikais, kad išlaikius demokratinę santvarką.

HOOVERIS TARSIS SU ROOSEVELTU REPARACIJŲ REIKALE

Kaip mums yra žinoma, pereitais metais prez. Hooveris paskelbė vieniems metams maratorium. Dabar jau tas laikas baigiasi ir Europos tautos turėtų pradėti mokėti reparacijas. Tačiau jos dar prie to nesirengia ir prašo bei reikalauja, kad S. V. pailgintų moratorium ar visai panaikintų karines skolas. Seniau kiekviena šalis derėjosi atskirai. Bet dabar jos susigrupavo ir visos drauge stato vienokį reikalavimą pratęsti moratoriumą, sakydami, kad jie neišgali mokėti.

Šis klausimas yra opiausias, nes jis liečia visus šalies gyventojus. Pratęsimas moratoriumo apsunkina S. V. gyventojus ekonomiškai. Griežtas reikalavimas mokėti irgi sunku ką laimėti, kuomet skolininkai jau drįsta statyti reikalavimą, vietoj prašymo pratęsti ar visiškai panaikinti.

Kadangi prez. Hooverio prezidentavimo laikas jau baigiasi ir šio klausimo išrišimo pasekmės gali atsiliepti ant busiančios administracijos, tai jis stengiasi šį klausimą rišti drauge su naujai išrinktuoju S. V. prezidentu Franklin D. Rooseveltu. Taipgi tarsis ir su abiejų partijų vadais Senate ir Kongrese bei Specialės užsienių reikalų komisijos nariais ir tik tuomet duos atsakymą į Prancuzijos, Anglijos, Belgijos ir kt. skolininkų notas.

PAMINKLAS ŽIBALO LEMPOS IŠRADĖJUI

Lenkijos mieste Krosne atidarytas paminklas žibalo lempos išradėjui Ignui Lukaševičiui. Savo išradimą Lukaševičius padarė 1852 metais.

APKREČIAMOS LIGOS KAUNE

Kauno mieste nuo X mėn. 16 d. iki 23 d. aštriomis apkrečiamomis ligomis susirgimų naujai įregistruota Kauno miesto savivaldybėje viso 24, iš kurių vidurių šiltine 10, škarlatina 6, difteritu 7, Soliomyelitis auter. ac. 1, dezinfekcijų butuose padaryta 10, ligoninėn išvežta 10.

PIRMAS ŽINKSNIS Į GELEŽINKELIŲ NACIONALIZAVIMĄ

Paryžius. Prancuzų viešųjų darbų ministeris Daladier įneše į prancuzų parlamentą projektą prancuzų geležinkeliams perorganizuoti. Projektu norima sulieti šešias didžiąsias prancuzų geležinkelių bendroves į vieną didelę bendrovę.

PIKTADARYS BACILOMIS UŽKRĖTĖ SAVO SUŽADĖTINĘ

Viena. Policija susekė nepaprastą piktadarybę. Vienas kavinės tarnas, norėdamas nusikratyti savo nėščia sužadėtine, iš buvusio daktaro gavo šiltinių bacilų ir kartu su valgiu davė jaunai moteriškei. Po 15 dienų sužadėtinė mirė. Žmogžudys ir jo bendras suimti.

Sulaikyta kontrabanda

Iš 7 į 8 d. naktį 2 val. vachm. Paulauskas ir pol. Pipiras Tauragės — Pagėgių plente sulaikė Tauragėj gyvenančio Pr. Jogmino automobilį, kuriame buvo vežama kontrabanda. Rasta 110 litr. anodijos (eterio). Anodija konfiskuota, o kontrabandininkai Pr. Jogminas ir dar vienas iš Maž. Lietuvos pilietis sulaikyti.

600 Brazilijos sukilėlių bus beteisiais

Rio de Žaneiro. Manoma, kad iš 600 žmonių, dalyvavusių paskutinėj revoliucijoj, trejiems metams busiančios atimtos politinės teisės. Be to, sukilimo vadams busią uždrausta gyventi jų rinkimų apygardose.

MAŽIAUSIAS PASAULY KINO ARTISTAS

Jis yra ne Holyvude, o Anglijoje

Mažiausias kino artistas pasauly, ko negalima buvo visai tikėtis, yra ne Holyvude, bet Anglijoj. Jam tėra tik 9 mėn. amžiaus. Mažasis artistas "vaidina" "Brolių Uornerių" firmos statomoj filmoj "Ilgas karaliaus gyvenimas".

Mažąjį artistą vadina Devid. Jis į savaitę gauna 20 svarų sterlingų atlyginimo.

Motina su vežiojamu lopšeliu atveža mažąjį artistą į kino atelje. Čia jis "vaidina" visai savarankiškai čiulpdamas čiulptuką ir vartydamasis ant šilkinių pagalvių ar žaizdamas bubneliu.

PASMAUGĖ DUKTERĮ IR NUĖJO ALAUS GERTI

Rašo iš Kupiškio: pereitą savaitę Smilgių km. mirė Kukenis. Į laidotuves buvo sukviesti visi jo giminės. Vienas sunus, jau vedęs ir tarnaująs prie gelžkelio, vos tik sužinojo tėvo mirtį, paliko namie neščią žmoną ir nuvyko laidotuvėms alaus padaryti. Likusi namie, jo žmona sekančią naktį pagimdė dukterį, kurią tuojaus pasmaugė, pakišo tvarte po grindimis ir rytą, nors ir buvo silpna, išvyko į vyro tėviškę. Čia nusiskundė bloga savo sveikata ir tuojaus atsigulė. Apie įvykį niekam nieko nesakydama, visą laiką prašė gerti.

Prasidėjus laidotuvių iškilmėms, atėjo koks tai pilietis ir pranešė, kad Kukelius šaukia gelžkelio meistras. Jie greit išvyko.

Pasirodo, kad šunes užtiko išmestą kudikį, tą pastebėjo žmonės ir pranešė policijai. Šį dalyką ištyrusi, policija abu Kukenius areštavo.

CEZARIO BORDŽIJA LOVOS

Kaip yra žinoma, popiežiaus Aleksandro VI-jo Bordžija sunus, Cezaris Bordžija, pagarsėjo savo nepaprastu ištvirkavimu. Jo rumai Romoje buvo nuodėmių urvu, kuriame šis kardinolas ruošdavo sodomiškas orgijas.

Senienų rinkėjai labai domisi gražiomis Cezario Bordžija lovomis, su kuriomis yra susijusios baisingos ir kruvinos legendos. Senienų rinkoje Cezario Bordžija lovos perkamos lyg kažkokia "relikvija". Todėl sumanus biznieriai paleido senienų rinkon net 1000 "tikrų" Cezario Bordžija lovų. Vienas amerikietis senienų kolekcionierius pasakoja, kad jam vienam buvo pasiulyta 168 Cezario Bordžija lovos.

Kiek tikrai Cezaris Bordžija turėjo lovų niekas gerai nežino, bet vis delto spėjama, kad jų buvo nemažas skaičius.

Prancuzas paėmė dviračių rekordą

Paryžius. Prancuzų dviratininkas Archambaud sumušė pasaulinį 10 kilometrų rekordą. Tą kelią jis nuvažiavo per 13 min. 17 2-5 sek. Buvęs rekordas — 13 min. 29 4-5 sek.

ARTINASI ALAUS IR VYNO LEGALIZAVIMAS

Washington, D. C. Politiniuose rateliuose cirkuliuoja žinios, kad pirmose Kongreso sesijose, kuris susirinks gruodžio 5 d. vėliai bus svarstomas legalizavimas alaus ir vyno, arba atšaukimas 18-tojo priedo. Kadangi Demokratų Partijos kandidatai prieš-rinkiminės agitacijos prakalbose ir per spaudą garsiai kalbėjo apie atšaukimą aštuonioliktojo priedo, ir kadangi jie gavo daug pritarėjų, tai dabar stengsis pildyti savo pažadus. Republikonai irgi nori, kad šis neliamtas priedas butų atšauktas kuogreičiausiai ir todėl manoma, kad artimiausiose kongreso sesijose bus padarytas tai komedijai galas. Netik, kad "šlapieji" prie to eina, bet ir "sausieji" keičia savo nuomonę ir krypsta "Šlapiųjų" pusėn. Ir tokiu budu yra daug pamato manyti, kad prohibicija greit bus prašalinta iš musų gyvenimo.

AGURKAIS TRĖŠIA LAUKUS

Rokišky agurkai buvo taip pigus, kad net nuo daržų nebeapsimokėjo nuimti. Prie miesto esančios agurkų plantacijos dabar geltonuoja agurkais. Manoma juos aparti. Agurkų plantacijų savininkai šiemet turėjo didelius nuostolius.

Vaikėzas mirtinai pašovė seną moterį

Spalių 8 d. Radviliškio valsč., Aukštelkių k. 16 metų amžiaus vaikėzas Jonas Banilis šiauduose rado paslėptą šautuvą. Šautuvas buvo užtaisytas. Juo bežaizdamas, Banilis iššovė ir pataikė to paties kaimo gyventojai Bulzgienei, apie 70 metų amžiaus senutei į petį. Bulzgienė, atvežta į Šiaulių miesto ligoninę, nuo žaizdos numirė.

ISPANIJOJ SUIMTAS VIENAS RUSŲ KILMĖS AMERIKOS PILIETIS

Madridas. Sevilijoj policija suėmė Amerikos pilietį Saul, kuris įtariamas dalyvavęs Lindbergų sunaus pagrobime. Policijos kvočiamas, Saul prisipažino, kad daug žino apie pagrobimą, bet nieko nepasakys. Saul buvo suimtas Jungtinių Valstybių konsului paprašius. Konsulas buvo gavęs iš dviejų Amerikos jurininkų laišką, kuriame buvo pranešta, kad vienas iš Lindbergų vaiko nužudytojų yra Sevilijoj. Tariamas nužudytojas laiške buvo ir aprašytas. Suimtasis tvirtina esąs rusų kilmės ir profesijos esąs siuvėjas, nuolat gyvenąs New Yorke.

BUSIĄS ŠAUKIAMAS TARPTAUTINIS FAŠISTŲ KONGRESAS

Vienoje kalbama, kad 1933 metais čia busiąs šaukiamas tarptautinis fašistų kongresas. Kongrese dalyvausią Italijos, Anglijos, Belgijos, Čekoslovakijos, Vengrijos, Vokietijos, Rumunijos ir Bulgarijos fašistiškų organizacijų atstovai.

Nusiginklavimo Konferencija Persergi Vokietiją

JEIGU VOKIETIJA SUGRĮŽŠ Į NUSIGINKLAVIMO KONFERENCIJĄ, TAI JAI BUSIANTI SUTEIKTA LYGAUS APSIGINKLAVIMO TEISĖ

Geneva. Neseniai susirinkusi nusiginklavimo konferencija nerimsta be Vokietijos, nes pastaroji atsisakė konferencijos posėdžiuose dalyvaut dėl to, kad ją nugalėjusios valstybės neleidžia jai lygiai su pergalėtojoms apsiginkluoti.

Bet Vokietijai nedalyvaujant posėdžiuose, nusiginklavimo darbas negalės buti pilnai ir pasekmingai įvykdintas.

Todėl, kad Vokietiją kaip nors į konferenciją atprašius, kitos valstybės pasiuntė jai tam tikrą užkvietimą, kuriame pareiškiama, kad jeigu Vokietija sutiks dalyvauti nusiginklavimo konferencijos posėdžiuose, tai ten bus apsvarstytas Vokietijos reikalavimas lygaus apsiginklavimo. Manoma, kad Vokietija tą propoziciją priims.

Pirmutiniuose konferencijos posėdžiuose kalbėjo Amerikos delegatas, Norman H. Davis, kuris savo kalboj ragino valstybes sumažinti apsiginklavimus bent vienu trečdaliu. Jo nuomone, drastiškas nusiginklavimas yra tikriausia ir greičiausia priemonė išbristi iš šios depresijos, nes jeigu valstybės išleistų tuos pinigus, kurios jos išleidžia apsiginklavimui, sutvirtinimui savo ekonominės padėties, tai greitu laiku bedarbė pranyktų.

Su nusiginklavimo klausimu yra tampriai susijusios raparacijos ir karo skolos. Amerika jau daugelį kartų pareiškė, kad jeigu Europa sutiktų sumažinti apsiginklavimą, tai Amerika numažintų, o gal but ir visai dovanotų Europai jos skolas.

Manoma, kad ši konferencija prieis prie šiokių tokių išvadų, nes visas pasaulis jau įsitikino, kad karas yra kenksmingas netik nugalėtiesiems bet ir nugalėtojams, o tikriausias nuo karų apsisaugojimo budas yra sumažinimas apsiginklavimų.

EKONOMINIS KRIZIS LENKIJOJ

Ypatingos ekonominės priemonės ir valstybės biudžeto sumažinimas davė galimybę Lenkijos vyriausybei palaikyti tarp tautinį zloto kursą. Bet ekonominės reformos daugumoj smarkiai palietė tarnautojus, kurių algos sumažėjo kai kur net 60%.

Dabar prezidentas išleido dekretą, kuriuo mažinamos algos ir privačių įstaigų tarnautojams. Pavyzdž., Aukštojoj Silezijoj anglių kasyklų direktoriai gaudavo į metus apie 50 tukst. zlotų. Finansų min. išleido jiems įsakymą sumažinti sau algas. Jei direktoriai per tam tikrą laiką to nepadarys, jiems bus sumažintos algos prievartos keliu.

KIEK LENKIJOJ DVASININKŲ, GAUNANČIŲ IŠ IŽDO ALGAS

Krokuva. 1921 metų statistika Lenkijoj yra 14,867 dvasininkai, gauną algas iš valstybės iždo. Kadangi vėliau statistikos nebuvo daryta, tai galima spėti tokių alginių dvasininkų skaičių žymiai padidėjus. Visi iždo apmokamieji dvasininkai yra Romos katalikų. Iš kitų tikybų tik mahomedonai gauna valdžios pašalpą.

— Čilėj vedama smarki prezidento rinkimų kampanija. Kova eina tarp Alessandri ir Zanartu. Kariuomenė laikoma nuošaly nuo rinkimų.

LATVIAI PATYS GAUDO SILKES

Neseniai latvių įsigytas pirmas silkių žvejybos laivas rugsėjo 13 d. sugrįžo iš pirmos savo žvejybos Islandijos vandenyse. Laivas atvežė didelį kiekį silkių.

ANGLIJA NEPRIVALANTI GINTI LENKIJOS SIENAS

Londonas. Užsienių reikalų ministeris Simonas, atsakydamas į paklausimą, ar Londono sutartis uždeda Anglijos vyriausybei prievolę garantuoti Lenkijos ir Čekoslovakijos sienas nuo užpuolimo, pareiškė, kad ta sutartis tokios prievolės neuždeda. Joks sprendimas, suvaržąs Anglijos vyriausybę, negali buti priimtas, išskyrus sprendimą, kuris turi buti priimtas Anglijos atstovo Tautų Sąjungos Taryboj.

Laukia Lietukio maluno

Panevėžio apylinkių žmonės, išgirdę apie tai, kad Lietukio komisija lankėsi Panevėžy, manę, kad maluną Lietukis jau įsigijo. Esti net kurjozų. Taip nesenai vienas ukininkas tariamam Lietukio malunui buvo atvežęs kelis vežimus grudų. Pasirodžius, kad maluno nėra ir dar sindikatininkams nuskriaudus jį (nes 120 svarų kviečių vieton 11 litų pardavęs už 9,50), jis reiškė nemaža nepasitenkinimo. Kiek girdėti, sindikatininkai naudojasi ir javų sudygimo pasėkomis, žymiai pigiau moka.

HABSBURGŲ ŠEIMYNOJ NAUJI SKANDALAI

Baronas pavogė kunigaikščio dukterį

Viena, spalių 27. — Šiomis dienomis didelio triukšmo mėlynkraujuose sukėlė toks įvykis — baronas Vladimiras Nikolič, vienas stambiausių Chorvalijos dvarininkas pavogė Mariją Adelę, erchercogo Leopoldo Habsburgo dukterį. Nikolič yra Adelės dėdė. Leopoldas buvo vedęs Nikolič dukterį, Amerikoj pridarė skandalų ir persiskyrė.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

Lithuanian Weekly
Published Weekly on Friday by
Michael Narvid

Editorial Office:
3227 South Halsted Street Telephone Calumet 3277

SUBSCRIPTION RATES:
$2.00 per year in the United States
$3.00 per year in Canada and all foreign countries

Entered as second class matter OCTOBER 25th, 1928, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the ACT OF MARCH 3, 1879.

Sandara yra savaitinis laikraštis, leidžiamas kas penktadienis. Leidžia Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara, 3236 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Užsisakymo kaina
Suvienytose Valstijose metams $2.00
Užsienyje metams $3.00

SANDAROS PLATFORMA LINK LIETUVOS IR LIETUVYBĖS

Laisva Nepriklausoma Demokratinė Lietuvos Respublika.

Vyriausia šalies valdžia ir suverenas yra pati tauta, išreiškianti savo valią, slaptu ir teisėtu balsavimu visų pilnamečių ir pilnateisių gyventojų — vyrų ir moterų.

Lietuvos Respublikos ir visos Lietuvių Tautos sostinė ir tautinio bei kulturinio gyvenimo centras yra Vilnius.

Visuotinas bešališkas švietimas ir mokslo bei kulturos kėlimas tarpe Lietuvos ir išeivijos lietuvių.

Kuoartimiausi broliški ryšiai tarpe Lietuvos ir plačiosios išeivijos jungtinėse Valstijose ir kitose šalyse.

Bendros pastangos ir veikimas įgyvendinti Lietuvoj ir visoj tautoj plačiausios demokratybės principus.

Visiems žmonėms ir sąžinės įsitikinimams tolerantiškumas ir atskyrimas tikybinio veikimo nuo politinio.

Konstitucijos garantijos piliečių teisėms ir piliečių ištikimybė Konstitucijai.

Ateivelgiant į tautos ateitį — pastangos priaugančiąją lietuvių kartą — jaunuomenę, išauklėti sveiką, apšviestą ir tautiškai susipratusią.

Amžina kova už Lietuvos sostinę Vilnių visais galimais budais — Nes be Vilniaus nenurimsim.

AR PRIVALO VALSTYBĖ RŪPINTIS BEDARBIAIS?

Skaudžiausias pralaimėjimas tik ką praėjusiuose rinkimuose, matyt, nė trupučio nepamokino republikonų partijos. Ji kaip pirmiau taip ir ateity bandys ginti korporacijų reikalus, tikėdami, jog šalies gerovė priklauso nuo to kiek korporacijos padaro pelno. Skelbdami šitokią evangeliją republikonų vadai ir spauda užmiršta vieną dalyką — jog nėčiu didžiųjų biznierių ir bankininkų spekuliacijai, Suvienytos Valstijos atsidurė negirdėtam krizy.

Bet keisčiausias šios grupės nusistatymas, tai link šelpimo bedarbių. Industrijos baronai bijosi, kad nebut uždėti nauji taksai maitinimui kelių milionų bedarbių. Už tai buvusieji p. Hooverio rėmėjai iškepė ir dabar sitlo visiems naują teoriją, kad joks asmuo negali laukti pašalpos iš valstybės; kad kiekvienas turi rūpintis savim. Žymiausias šios dogmos apaštalas yra Chicago Daily Tribune. Šio mėnesio 16 dienos laidoj jis dar sykį pakartojo, jog apkrovimas mokesniais pasiturinčių tikslu sušelpti tinginiaujančių pablogins ekonominę padėtį. Šitoji gudri mintis išreikšta sekamais nekaltumo žodžiais: "Žmogus negali naudotis laisve, pasirinkti užsiėmimą ir mesti darbą, jeigu jis rado geresnį, sykiu nepaėmęs atsakomybes už savo gerbuvį. Jis negali laukti, kad valstybė jį užlaikytų nelaimėje, jeigu jis neatsidavė valstybei kontroliuoti jį ir paskirti jam darbą bei užmokesnį."

Kaip matote, aplinkiniais keliais čia pareiškiama mintis, kad, girdi, turėdamas "laisvę" važiuoti kur nori, prašyti darbo kur tinkama, bile kada atsisveikinti su bosu, nieko daugiau nesitikėk ir nelauk. Jeigu visos dirbtuvės užsidarė; jeigu sutaupintus pinigius nunešė valstybės priziurimi bankai; jeigu už nemokėjimo rendos tavo šeimyną išmeta gatvėn — kaltink pats save ir nesišauk pagalbos, nes jos negausi. Valstybė į tokius dalykus nesikiša. Juk negalima uždėti ekstra dolerio taksų tiems, kurie praleidžia šimtus kabaretuose; važinėja penkiais automobiliais ir gyvena kaip karaliai. Tiesa Chicago Tribune, tokie taksai nuskriaustų korporacijas... Tegul milionai badauja ir skursta, bet korporacijos šventas ir nepaliečiamas dalykas!

Nėra reikalo minėti, jog šitoki teorija visai netinka civilizuotam kraštui. Pats teisingumas reikalauja, jog jeigu gali — gelbėk savo draugą nelaimėje. Joki valstybė neprivalėtų žiurėti per pirštus į skurdų bedarbio likimą. Ši šalis yra turtinga. Sumobilizavus rezervus ir visiems bendrai dalyvaujant, butų galima nuvyti vilką nuo bedarbio durų iki neateis geresni laikai. Daug biednesnis kraštas — Anglija, parodo daugiau pasiaukavimo, negu mes.

Kuomet atsidėjusiai pagalvoji apie tokius jezuitiškus išvedžiojimus, kaip, kad aukščiau suminėjom, darosi visai aišku, kodėl taip skaudžiai pralaimėjo republikonų partija.

IR PATS DIEVAS TURI LENKAMS TARNAUTI.

Nelabai seniai Lenkijos švietimo ministeris išleido pirmutinį tur but istorijoj įsakymą, kad visose mokyklose butų meldžiamąsi į Panelę Mariją kaipo "lenkų karalienę". Iki šiam laikui buvo tikima, jog Panelė Marija pagimdė Jezų. Iš užsilikusių dokumentų nematyt, kad ji butų įsimaišiusi į politiką, o tuom labiau — į lenkišką! Kokiu gi budu Varšuvos ministeriai galėjo apvainikuoti ją Lenkijos karaliene? Jeigu tą but padaręs koks nors vyskupas, pamanytum, jog tas atlikta per neapsižiurėjimą ar įpuolus į religinį ekstazą. Bet čia yra apšvietos ministerio ideja; daug rimtesnis dalykas. Kas savo nuoširdžioj maldoj nepavadins nekaltos mergelės Lenkijos karaliene ir kam nebus priimtinas šis absurdas, tam teks atsakyti prieš policiją ir teismą, kaipo "valstybės priešui".

Šis įsakymas paliečia taipgi ir tas mokyklas, kurios gyvuoja Vilniaus krašte, ukrainiečių Galicijoj ir kituose pagrobtuose plotuose. Nėra abejones, kad šitoks įvyčiojimąsis iš žmonių tikėjimo sukėlę nemažai protestų. Jau turime žinių, jog ukrainiečių mitropolitas Šeptycki perspėjo savo tautiečius ignoruoti minėtą švietimo ministerio įsakymą ir apleisti naujos "karalienės" ypatą. Varšuvos spauda dėl to sukėlė triukšmą ir reikalauja, kad nenuoramos ukrainiečiai butų priversti pildyti "ukazus". Okupuoto krašto lietuviams irgi teks nukentėti nuo šio lenkiško šovinizmo.

Kaizerio laikais, vokiečiai buvo išradę, jog Kristus kilęs iš germanų rasės. Tačiau jie nedrįso įsakymo pagalba versti žmones į tai tikėti. Lenkai, matyt, "nuprogresavo" kur kas toliau.

TIK PER ORGANIZACIJAS GALI PASIREIKŠTI GYVYBĖ.

Gyvas daiktas skiriasi nuo negyvojo tuom, kad jis yra sukoncentruotas, padalintas į skyrius, kurių kiekvienas atlieka tam tikras pareigas. Paimkim akmenį ir žmogaus kuną. Pirmąsis yra ne kas kitas, kaip paprasta masė; ta pati nuo viršaus iki apačios. Žmogus gi yra begalo komplikuotas gamtos kurinys, turįs centrą — smagenis, širdį ir visą sistemą, kurį veikia harmoningai. Vienos kuno dalies prašalinimas atsiliepia į organizmą; bile kurios dalelės neveikiumas silpnina visą kuną. Tuom tarpu negyvam daiktui nesvarbu ar jo šonas sveikas ar pajręs.

Grupės žmonių: valstybė, visuomenė, organizacija yra taipgi gyvi dalykai. Jie gimsta, auga ir miršta; jie siekia tam tikro uždavinio, mąsto, jaučia ir kovoja už savo buvį. Tos draugijos, kurių visos dalys dirba sutartinai, parodo daugiau gyvumo, negu tos, kurių galva gal but stipri, bet silpnųs raumenys. Šis dalykas, rodosi, kiekvienam yra aiškus.

Tačiau Amerikos lietuvių išeivijoj pastaruoju laiku pasireiškė apgailėtinas vaizdas. Žymi dalis musų tautiečių nustojo dalyvavus organizacijose; pasitraukė iš visuomeninio veikimo ir nuėjo kiekvienas sau. Klausinėdami kodėl jie tą padarė, gautumėm įvairių atsakymų. Vieni supranta rimtą darbą kaipo "politikavimą"; kiti sako, jog lietuviškas judėjimas greit bus palaidotas; tretiems depresija išstumė paskutinę energijos kibirkštį. Suprantama, jog jeigu ši apatijos liga dar labiau išsiplės mes atsidursim prieš rimtą pavojų.

Bet Amerikos lietuvių išeivija yra dar gyva ir gali nugalėti ne vieną tokį pavojų. Visa kas reikalinga, tai sujudinti dar tebestovinčias fronte spėkas, jas tiksliau aptvarkyti, kad kiekviena dalelė atliktų kas jai skirta. Musų organizacijos gal nėra taip skaitlingos kaip pirmiau, bet už tai turime daugiau patyrimo ir aiškiau suprantam, jog be kovos ir darbo sunku kas geresnio atsiekti.

ŠIS BEI TAS

Rašo A. Brijunas.

ATLIKIME SAVO PAREIGAS

Jokia organizacija gerai gyvuoti negali ir didžių darbų nuveikti nepajėgia be visų narių sutartinos darbuotės. Kiekvienas Sandarietis turi buti nariu netik iš vardo, bet nemažiaus iš jo reikalaujasi ir tam tikro organizatyvio darbo ir disciplinos, nes Sandaros užsibrėžtieji siekiai aprėpia musų visos tautos gyvenimą ir todėl jie persunkus nešti kelioms ypatoms, kur engva tas yra visiems bendrai firbant. Gi ligšioliai visas Sandaros veikimas bei pasta krito ant mažo burelio veikėjų ir vienos-kitos kuopos. Ir jeigu Sandara ir jos laikraštis dar gyvuoja, tai tik pasidėkavojant mažo burėlio veikėjų darbštumui ir vienos-kitos kuopos paramai. Visa didžiuma Sandaros kuopų ligšioliai miegojo ir yra daugelis sandariečių neužsimokėjusių per trijus ir ketverius metus savo narinių duoklių. Tad kaip jųs, sandariečiai, galite reikalauti "Sandaros" greitesnio išėjimo iš spaudos, jeigu jųs didelė dauguma neprisiunčiat savo narinių duoklių? Ir jeigu jųs laiku nesusiprasite ir savo duoklių neužsimokėsite, tai viena gražią dieną "Sandara" sustos Įjusi ir jųs paliksite be pažangiausio tautiško laikraščio. Reikia atminti, kad vienas-kitas veikėjas, be pinigų, "Sandaros" negalės išleisti ir privargęs, nusikamavęs viską mes ir nueis sau užsitarnauto poilsio ieškoti.

O "Sandara" galėtų labai gerai gyvuoti, jeigu tik kiekvienas sandarietis užsimokėtų savo duokles į laiką ir jeigu visos kuopos parengtų po pramogą savo laikraščio palaikymui. Tas yra galima padaryti ir šią žiemą dar yra proga tai padaryti. Nejaugii sandariečiai butų tokie tinginiai ir negalėtų daugiaus sukrusti, kad sykį ant visados savo organą pastačius ant kojų?

PASAULINĖ PARODA CHIKAGOJE

Jau visi Chikagos lietuvių laikraščiai pradėjo rengti visuomenę prie pastatymo savo tautos pavilijono, kuriame butų išstatyta mutų tautos kulturinė kuryba 1933 m. Greitu laiku spaudoje bus paskelbti planai ir reikalinga suma pinigų tam sumanymui įgyvendinti. Šis reikalas yra visos Amerikos lietuvių reikalas ir todėl visi laikraščiai turi apie tai prakalbėti ir padėti chikagiečiams prirengti visus lietuvius prie tinkamo pasirodymo pasaulinėje parodoje.

FAKTAI KALBA UŽ SAVE

Rašo Zosė Vitaitienė.

Sekdamas musų lietuvišką spauda, rodos kad kiekvienas rašantis straipsnius bei polemikas, vien tik vaizduotę prieš save mato, o grynus teisybės žodžius, faktinai pralenkia.

Musų Amerikos lietuviškame gyvenime didelę rolę lošia Susivienijimas Lietuvių Amerikoje. Jeigu šios organizacijos nebutų, tai nekurie laikraščiai negalėtų egzistuoti.

Nors jau pusė metų praslinko nuo S.L.A. Seimo, vienok Seimo atgarsiai vis atsiliepia. Keisčiausia yra tas, kad patys Seimo buvusieji delegatai dalyvavo Seime, nežinodami kam jie seime dalyvavo, ar ištikimai sriovinius interesus ginti, ar S.L.A. organizacijos labui pasitarnauti.

Žinome, kad šiame Seime dalyvavo beveik pustrečio šimto delegatų, atstovaudami įvairias kuopas. Atstovais buvo laikraštininkų, advokatų, daktarų ir šiaip įvairių biznierių, apart paprastų veikėjų. Čia norisi atkreipti domę į porą faktų kas tikrai seime įvyko.

Kiekvieno S.L.A. Delegato Pareiga.

Atvažiuodami delegatai į S. L. A. Seimą atstovauja, kaip pirmiau minėjau, kuopas. Kuopos, siusdamos delegatus, apmoka jų kelionės lėšas, (nors važiuoja keletas delegatų savo lėšomis) jeigu ne visas, tai nors dalis. Kuopos įteikia delegatams mandatus, kokias kuopas atstovauja; ir tą visi delegatai žino.

Vos spėjus delegatam suvažiuoti jau grupavimosi ir pradeda. Rodos, kad jie atstovauja kokią sriovę, o ne Susivienijimo Kuopos. Ir visi tik agituoja už savuosius, į Pildomąją Tarybą. Jeigu suvažiavę delegatai domėtųsi daugiau pačia organizacija, tuomet nebutų tiek visokių nemalonumų, įžeidinėjimų ir intrigų. Visi yra Susivienijimo nariai, bet kuomet atvažiuoja į tą musų S.L.A. Seimą, tai tik sriovės žiuri, kad ko daugiausiai į savo pusę patraukti delegatų.

Todėl kiekviena kuopa, siųsdama delegatą į Seimą, turėtų ateityje pabrėžti, kad jie atstovautų musų kuopas ir tarkitės kaip galint musų organizaciją auginti kaip nariais, taip ir kultura. Kiekvieno delegato pareiga yra statyti organizaciją virš visų sriovinių užmačių ir asmeninių ambicijų.

Jaunuolių Atstovybė

Čia negalima praleisti nepažymėjus porą pastabų musų jaunuoliam delegatam. Jau Chicagos Seime Jaunuoliai laikė savo Seimą. Kam? Kokiem tikslam? Turbut jie patys nežino. Pittsburgho Seime jau pasirodė irgi skirtis į atskirus suėjimus. Seimo Rengimo Komisija surengia kiekvieną vakarą, visą savaitę, skirtingus parengimus, vienok jaunuoliai rengia atskirą šokių vakarą su angliškai atspauzdintu užkvietimu, kuriame pasakyta, kad kiekvienas, atsilankęs, negirdės erzinančių ir nuobodžių prakalbų. Ir tai užkvietimas anglų kalboje. Butų labai gerai, kad tie jaunuoliai, kurie nori lošti barzduotų veikėjų roles, kalbintų savo draugus-es atsilankyti ant surengtų lietuviškų prakalbų. Ten tikrai išgirstumėte daug daug naudingų ir ištvermingų darbų, kur ir musų S.L.A. yra pastatyta. Senieji musų S.L.A. veikėjai, iš kurių tarpe daugelis jau išmirė, dirbo, kad tik palaikius tą organizaciją draugiška, lietuviška ir kulturinga. Jie, suvažiavę, jauni budami, visi kartu ėjo į prakalbas, bankietus ir šokius. Jie nerengė atskirai su panašių vakarų ir nesišalino nuo senesnių, kaip kad padarė jaunuoliai pereituose dviejuose seimuose. Didelę klaidą daro musų senesnieji veikėjai, kad paskiria jauniem tokias dideles ir atsakomingas vietas Pildomojoj Taryboj.

Pildomojon Tarybon turėtų įeiti subrendę nariai-veikėjai, o ne jaunuoliai, kurie neturi jokių finansinių bei draugijinių patyrimų. Turint subrendusią Pildomąją Tarybą, nebutų įvykę ne Deveniodų, nei skandalų, nei kuopų suspendavimų, nei tiek sriovinių ginčų. Todėl šiuose ateinančiuose (už metų) rinkimuose žiurėkime, kad Pildomoji Taryba susidėtų iš subrendusių ir patyrusių veikėjų, o Jaunuolius skirkime į tam tikras komisijas. Asmeninių ambicijų ieškotojam reikia pasakyti: "dirbkite, dėl labo organizacijos, tuomet ir jusų ambicija bus sunaudota geriem tikslam."

Dirva lietuvių veikime yra plati, tik reikia noro, o dirbdami naudingą darbą visi gaus iš to moralį pasitenkinimą. Ypač šiuose sunkiuose laikuose reikia padėti vienas kitam, nors moraliai. To reikalauja žmoniškumas.

Automobilis suvažinėjo

Šiomis dienomis Stoties g-je greitai važiuodamas Tauragės automobilis suvažinėjo gyv. Paulikaičio dvi avis. Šioje gatvėje dažnai suvažinėjama vištų. Nesenai buvo suvažinėtas kambarinis šuo. Sako, tokius suvažinėjimus mėgstąs vienas automobilis.

PAKLYDĖLĖ

J. J. Savickas-Saulėnas.

Tąsa.

(Tąsa)

Vos aušrai prašvitus visi sujudo.

— Mes, ponas Blaži, eisime ieškoti Gėnės pėdsakų; už taį aš tamstoms atlyginsiu. Paimkite mano šį šautuvą ir revolverį, su šuviniais, o aš pasiimu sau kitą šautuvą, tarė Juras ir be žodžių patraukė prie ežero.

Juras, išaugęs tarp girių, žinojo kaip susekt ir menkiausį pėdsakai. Atėję jie prie ežero ėmė ieškoti pėdų; kame Juras ir surado vyro batų nežymią pėdą. To jam ir užteko. Gerai tolį paėję rado nežymiai Gėnės palaužtų porą medelių; tokių pėdsakų ir toliaus rado. Ir, nors be jokio poilsio, raičiodamas per pagriuvusius medžius, Juras su Blažiu skubėjo; bet vakaras prisiartino, o siekiamų rezultatų nepriėjo. Turėjo apsistoti slaptoje nakvynėj, kad pėdų nepametus.

Taip jie ėjo ir antrą dieną ir be jokių pasekmių baigė ją. Trečios dienos gražų rytą, biskį paėję išgirdo artėjančią vyrų kalbą. Jie pasislėpė netoli savaime radusio tako po didele tankia egle, kurios tankios šakos kerojo nušvirusios ant žemės. Vyrų karšta kalba artėjo. Už medžių pamatė artėjant du vyru, kurių kalbos žodžius galėjo gerai girdėti ir jų gestus sekti.

— Klausyk Sergei, tu esi bandos vadas ir aš tavęs klausiau, tavo pageidavimus pildžiau per keturius metus, bet kai tu nori ne sau priklausančią merginą prievarta pasisavint prieš jos norą, tai aš su tuo nesutinku ir nedaleisiu.

— Cha, cha, cha, garsiai nusijuokė Sergėjus, glostydamas apšepusį savo smakrą.

— Ar tu nežinai Petrai, jog Sergėjaus kietos rankos, prieš kurias dreba visos apylinkės, nes gerai žino, kiek jau guli po žeme, kuriuos mano rankos paglostė.

— Ateis ir tavo eilė.

— Ne tau, vaike, apie tai spręsti ir duoti man pamokinimus. O apie merginą — nesirupink, gal norėtum pats gauti? Ne, nes šiandien ji eis į mano kambarį ir naktį perleis su manim. Jei kada ji man atsibos, tai tuosyk, jei norėsi, galėsi gaut, kaip vilkas iššiepęs dantis juokėsi paniekinančiai Sergėjus, glostydamas barzdą.

— Nesijuok prieš laiką, nes ji nebus tavo gyvuliškų jausmų vergė, juk gali atsirast tvirtesnės rankos, kurios tau už doros merginos gyvenimo sugriovimą gali skaudžiai atlyginti.

— Kas? tu! ir, vikriai ištraukęs iš pajuostės smailų peilį, smogė Petro krutinėn, kuris suspėjo atšokt į šoną, bet peilis pervėrė šoną ir tada iš niekur nelaukti sutrenkė vienu syk du šuviai ir Sergėjus parpuolė kaip rastas, sykį riktelėjęs. Juras su Blažiu greitai pribėgo prie Petro, kuris buvo sunkiai sužeistas, bet ne pavojingai. Apžiurėjo Sergėjų, kuris buvo jau negyvas, surišo Petrui rankas ir kojas, tada ėmė plaut ir aprišt žaizdą.

— Kur yra mergina? ir kaip ją čia gavote? klausė skubiai griežtu tonu Juras.

— Aš nežinau, nes aš nebuvau tame žygy, bet jie sakė, kad nuo ežero susigavo.

— Kur ji yra? Ar negręsia jai pavojus?

— Dabar! ne, kai šitą gyvulį nušovėt. Ji yra sklepe, plėšikų name.

— O kas ten daugiaus yra?

— Šeši ruskiai plėšikai ir trys moterys, kurios laiko merginą savo tarpe ir jos rengėsi ją atiduoti Sergėjui šią naktį, aš pasipriešinau, todėl jis išsivadino čia pasikalbėti ir, tur but, nužudyti mane.

— Greitai pasakykite viską: kur yra sklepas, kaip į jį patogiausia ir saugiausia įeit ir visus juos suimt išvaduojant merginą, tai jums gyvybė bus dovanota nuo teisėjo. Sutinki! kitaip mirtis ant vietos, karštai kalbėjo Juras.

— Pilnai, atsakė linksmiaus plėšikas Petras, kuris buvo jaunas, apsiskutęs ir gerai atrodė.

— Klausykitės. Tuo taku paėję pateisite nemažą upelį. Dešinėje pusėj tako, tarp tankių medžių, rasite plokštų akmenį, apaugusį sąmanomis, nes niekas jo nejudina. Tą akmenį pakėlę rasite urvą ir sunkias ąžuolines duris, jųs jų nelieskite, tik akmenį padėkite į vietą ir ant jo uždėkite kitą sunkų akmenį, kad jo nenuverstų. Nes, kilus panikai pirmame kambaryje, moterys su mergina stengsis pabėgti per tą urvą į mišką, nes tas urvas dėl pabėgimo ir yra; jį turbut senovės narsūs kovotojai yra iškasę turėdami ant kalno apsiginimo tvirtovę.

— Kairėje pusėje po medžiais, rasite valtelę, kurią paėmę perplaukite upelį ir skubiai nueikite prie kairiosios kalvos pusės, kur rasite pasidairę, mažą virvutę ir toje vietoje atvertę velėną rasite rankeną, už kurios paėmę atidarysite pirmasias duris į lauko pusę. Tada, pasirengę šautuvus, pulkite greit į vidų ir toliaus viskas nuo jųs priklauso, nes atidarę antrasias duris išvysite prieš save apsiginklavusius plėšikus geriant degtinę kaip kad aš palikau. Moterys yra tolimesniame kambary.

— Mes jus negalime palydėti toliau, o dabar likit ramus jei tiesą sakėt. Juras žaibuojančiomis akimis pasakė, ir, pavadinęs Blažį, nusiskubino. Atėję prie akmens rado viską kaip Petras sakė. Atlikę kas reikia, paėmę valtelę ir nusiskubino į stuksančią tarp medžių žaliuojančią kalvą.

Jie gerai pavaikštė kol surado virvutę ir duris, nes durys taip gražiai buvo velėnomis uždėtos; jog nežinantis niekaip nerastų. Prirengę revolverius atidarė pirmasias duris ir antrasias pradarę greit smuko į vidų. Plėšikai susėdę prie stalo gėrė ir ginčijosi, o vienas senis sėdėjo toliaus kampe.

— Rankas aukštyn suriko Juras; visi kaip žaibo trenkti pašoko, plėšikai. Juras laikė abejose rankose po revolverį. Keturi iškėlė tuščias rankas, o vienas smarkuolis prie stalo ir senis kampe sėdintis, kurie buvo vikrųs ginklo vartojime, keldami rankas ištraukę revolverius šovė. Vienas tuščiai nuėjo, o senio šuvis pervėrė Jurui šoną, bet tuo pat sykiu Juro rankose sutrenkė šuvis vienas paskui kitą ir senas Sergėjaus tėvas perkniubo ant grindų, o kitas po stalu sudribo. Kiti išsigandę ramiai stovėjo. Nusigręžkit į sieną, užriko Juras. Visi paklausė. Išeikit vienas pirmyn. Blaži! iškratyki jų kišenes ir suriški tvirtai rankas.

Kai viskas buvo atlikta, Juras palikęs Blažį sargyboje nusiskubino į moterų kambarį, kuris buvo suverstas ir tuščias. Prilėkė prie kitų durų, bet užrakintos. Jis suprato, jog tai į urvą vedančios durys kur moterys paslėpę gal kankina jo mylimą Gėnę; jis save visai užmiršo, nors visas marškinių šonas buvo kruvinas. Nes niekad jis nebuvo taip smarkus ir karingame upe, kaip tuosyk naikindamas plėšikų lizdą niekeno nesurandama ir visai apylinkei pasibaisėjimą nešusi ilgą laiką.

(Bus daugiaus)

Amerikos Lietuviu Gyvenimas

Protokolas

Am. Liet. Taut. Sandaros 1-mo Apskrities metinio suvažiavimo. Lapkričio 13 d., 1932 m., Sandaros 7-tos kp. svetainėje, 327 E. Street. So. Boston, Mass.

1. Suvažiavimą atidarė Apsk. Pirm. K. Vidunas, kaip 1-mo val. po pietų, ir tapo paskirta mandatų komisija, K. Jurgeliunas ir A. Bagdonas. Buvo priimti mandatai nuo sekančių kp. 7. So. Boston, Mass. su sekančiais [illegible]ais: 1) J. Dragasius, 2) S. Mockus, 3) J. Palaima, 4) K. J. Paulauskas, 5) K. Vileišis, 6) K. Adomkevičius, 7) M. Stakėnas, 8) J. Jasiunas, 9) B. Pečiulis, 10) V. Balčiunas, 11) S. Jokubauskas.

12 Lawrence, Mass. 12) A. Jukna, 13) M. Bulota, 14) A. Račkauskas, 15) P. Baumila, 16) J. Celcius, 17) A. Bagdonas.

24 Montello, Mass. 18) V. Kaunas, 19) A. Skarinka, 20) A. Densmanas, 21) A. Kasparas, 22) J. Stukas.

24 Montello, Mass. 23) K. Jurgeliunas, 24) F. Bagužis, 25) P. Bartkevičius.

33 Norwood, Mass. 26) B. A. Tumavičius, 27) O. Ramanauskienė, 28) J. M. Pečiulis.

Apskrities valdyba: Pirm. K. Vidunas; Vice-pirm. J. Stukas; Sekr. J. Lekys; Ižd. J. Tribuliauskas; Organiz. J. Tumavičienė. Viso 33 atstovai.

2. Buvo renkama suvažiavimo vedėjai. Pirm. tapo išrinktas S. Mockus; Pagelb. S. Jokubauskas; Raštininku, A. Bagdonas. Įnešimų ir Rezoliucijų komisija, K. Jurgeliunas ir K. J. Paulauskas.

3. Užėmus vedėjams savo vietas buvo skaitomas Protokolas praeito suvažiavimo ir tapo priimtas.

4. Buvo išduodami raportai apskrities valdybos iš praeitų metų veikimo. Pirm. K. Vidunas; Vice-pirm. J. Stukas; Sekretorius J. Lekys; Iždininkas J. Tribuliauskas; Organizatorė J. Tumavičienė. Visi raportavo žodžiu ir raportai buvo priimti vienbalsiai.

5. Birželio 12 Pikniko, Lawrence, Mass. raportą išdavė pikniko gaspadorius, A. Jukna. Pelną pridavė apsk. pirm. K. Vidunas įteikė Sandaros seimui kaip tik pasiekė Pittsburgh, Pa. Raportas su padėka 12 kp. tapo priimtas.

6. Liepos 4 Pikniko, Maynard, Mass., kuris dėl priežasties [illegible] įvyko Rugpiučio 14 d., [illegible] raportą pikniko gaspadorius J. Lekys. Liko gražaus pelno. Raportas tapo priimtas.

7. Sandaros 18 Seimo atstovai K. Vidunas ir B. A. Tumavičius išdavė raportą iš seimo eigos. Raportas tapo priimtas.

8. 7 kp. pridavė raportą iš savo stovio. Narių turi apie 200 ir išdėjo pinigų, užlaiko svetainę ir stovi lietuvybės sargyboje So. Boston, Mass. Raportas tapo priimtas.

9. 12 kp. raportavo, kad iš priežasties sunkių laikų savo naudai nieko nebuvo daroma, tiktai pagelbėjo apskričiui Pikniką įvykinti. Turi narių apie 50 ir pinigų bankoje. Raportas priimtas.

10. 24 kp. prisiuntė du setus atstovų ir abeji išdavė raportus. Vieni atstovauja 11 narių, kiti 12 ir turto — Montello Kliubą. Tas kliubas vertas virš $3,000. Viena dalis kuopos nori pasiimti visą turtą to kliubo, o kita dalis nori pusę to kliubo turto ir abiems reikalingas numeris 24 A. L. T. Sandaros, tai užtai ir eina nesusipratimai. Raportas priimtas; svarstymas to klausimo padėta prie nebaigtų reikalų.

11. 33 kp. raportavo, kad veikimo didelio neparodo, bet kuopa gyvuoja ir pilnai atstovauja lietuvybės reikalus Norwoode. Raportas priimtas.

12. Pabaigus raportus, Įnešimų komisija pridavė įnešimą, kad žiemos sezone surengti maršrutas prakalbų padarant Apskritį gyvesniu — įneša 12 kp. komisija rekomenduoja priimti. Įnešimas tapo priimtas — tą įvykins Apskrities valdyba.

13. Kad apskrityje neįvyktų nesmagumo su finansais, nutarta turėt Iždininką užbonsavus— įneša 12 kp. komisija ir siulo suvažiavimui apsvarstyti. Įnešimas tampa priimtas. Nutarta apskrities pinigus dėti bankon Am. Liet. Taut. Sandaros 1-mo Apskrities vardu, valdybos trijų asmenų parašais.

14. Kad apskritys tartų viešą žodį organo reikale — įneša 12 kp. komisija ir siulo svarstyti. Įnešimas tampa priimtas. Suvažiavimas šiame klausime priėmė sekančio turinio Rezoliuciją:

Am. Liet. Taut. Sandaros 1-mo Apskričio suvažiavimas sveikina Sandaros Centro Valdybą ir Organo Redaktorių. Apskritys pasižada kiekvienoje valandoje buti aktyvus ir pasirengęs prie kiekvienos progos pagelbėti jums sunkiame organizacijos darbe. Apskritys aukštai įvertina šiandieninius jusų darbus organizacijos ir organo išleidimo reikale.

15. Kad butų surengtas teatralis maršrutas apskričio ribose; įneša 33 kp. komisija ir rekomenduoja priimti, kas ir tapo padaryta ir palikta apskrities valdybai įvykinti.

16. Buvo svarstoma 24 kp. reikalas. Išklausius abiejų pusių atstovų, suvažiavimas stengėsi sutaikinti ir priėmė sekančio turinio Rezoliuciją:

Kadangi šiame suvažiavime paaiškėjo, jog Sandaros 24 kp., Montello, Mass., yra pasidalinus į dvi dali, į kurias yra pasiskirstę seni Sandaros veikėjai, tai Apskričio suvažiavimas prašo abiejų 24 kp. dalių sušaukti bendrą susirinkimą, į kurį apskritys prisiųs įgaliotą penkių asmenų komisiją, kurios užduotimi bus ištirti visą padėtį ir visas Montello sandariečių pajėgas subendrinti į vieną bendrą grupę, arba padaryti dvi aktyvias Sandaros kuopas Montelloje. Rezoliucija tapo priimta ir išrinkta penki asmenys, sutinkant abiem 24 kuopos dalimis, — B. A. Tumavičius, J. M. Pečiulis, S. Mockus, J. Jasiunas ir O. Ramanauskienė.

17. Nutarta pasiųsti Sandaros Centrui pasveikinimas su auka $25.00 tą įvykinti palikta naujai apskričio valdybai.

18. Sekantis suvažiavimas nutarta šaukti toje pačioje vietoje.

19. Buvo renkama nauja apskrities valdyba sekantiems metams. Į pirmininkus K. Vidunas gavo 11 balsų, S. Jokubauskas — 10 balsų ir J. Stukas — 6 balsus. Sulig didžiumos balsų — K. Vidunas pirmininkas, S. Jokubauskas vice-pirmininkas.

Į sekretorius: A. Jukna gavo 9 balsus, J. Tumavičienė — 6 bal., K. J. Paulauskas — 11 balsų. K. J. Paulauskas tapo išrinktas sekretorium.

Į iždininkus: B. A. Tumavičius gavo 14 balsų, P. Baumila — 9 balsus, J. Stukas — 5 balsus. B. A. Tumavičia tapo išrinktas iždininku.

Į organizatorius: K. Jurgeliunas gavo 12 balsų, A. Kasparas — 9 balsus, J. Tumavičienė — 14 balsų, P. Baumila — 21 balsą. P. Baumila ir J. Tumavičienė tapo išrinkti organizatoriais.

21. Daugiau įnešimų nesirado ir suvažiavimas tapo uždarytas suvažiavimo vedėjo, Stasio Mockaus, kaip 6:45 valandą vakare.

Am. Liet. Taut. Sandaros 1-mo Apskrities Suvažiavimo Vedėjai:

Pirm., **Stasys Mockus,**
Rašt., **Antanas Bagdonas.**

Cleveland, Ohio

Tapo atgaivinta Sandaros 18 kuopa

Lapkričio 10 d. buvo sušauktas susirinkimas pas J. Brazdauską, 1259 E. 79th St., atgaivinimui Sandaros 18 kuopos. Susirinko gana gražus burelis buvusių sandariečių ir prie geros nuotaikos sutarta atgaivinti Sandaros 18 kuopą.

Valdybon išrinkta šie nariai:
Pirm. A. M. Praškevičius, 970 Wheelock Rd.;
Ižd. J. Vilčinskas, 10312 Yale Ave.;
Rašt. ir org., S. Cerenka, 14414 Thames Ave.

Ant vietos sumokėta mokesčiai, kurie bus pasiųsti naujos valdybos Centrui, kaip tik Centras prisiųs narių mokesčių knygelių. Taigi prisiųskite kaip minėjau mokesčių knygelių ir taipgi charterį. Senasis 18 kuopos charteris yra sudegęs praeitais metais, kaip degė Lietuvių Svet. Visais Sandaros 18 kp. reikalais kreipkitės prie sekr. S. Cerenka, 14414 Thames Ave.

Susirinkimo pirm.,
Jonas Brazauskas.
Susirinkimo sekr.,
V. P. Banionis.

Administracijos Prierašas.

Gerbiamieji 18 kuopos nariai, visi jusų reikalaujami dokumentai ir kvitos jau yra pasiųstos. Mums yra linksma, kad jųs ir vėl stojot į aktyvių sandariečių eiles ir ėsate pasiryžę dirbti savo tėvynės ir Sandaros labui. Linkime jums kuogeriausių pasekmių.

Sekr. Adm. **A. Vaičaitis.**

Bridgeport, Conn.

Lietuvių Balsuotojų Kliubas, (Lithuanian Voters Club) gyvuoja jau 2 metai ir kliubo pasibrėžtas tikslas veikimui pasekmingai vyksta.

Šis Liietuvių kliubas suorganizuotas per keletą vietos veikėjų su tikslu kad sutraukus Lietuvius Balsuotojus (Amerikos Piliečius) į grupę politiniais reikalais, kad butų galimybės kas nors išreikalauti iš miesto politikierių kaip tai miesto darbuose ir kitokiais reikalais Lietuvių naudai.

Lietuvių Balsuotojų Kliubas yra principaliai nepartinis, bet pasiskiria pagal didžiumos narių pageidavimą kokią politinę partiją remti. Per pastaruosius 2 metu remia Demokratų Partiją su pasisekimu.

Šis kliubas neša naudą nariams šiaip: Rinkimų laike apie 20 asmenų iš kliubo narių gauna darbą ir pilnai apmokamą, kas kitokiu budu negalima išgauti iš politikierių.

Vienas narys daugiau pasidarbavęs šio kliubo suorganizavime ir esąs politinės komisijos pirmininku gal turėjo daugiau progos susipažinti su įžymesniais politikieriais Antanas Velečkis, likosi paskirtas Garbės Sheriff of Fairfield County); antras iš narių tarpo, J. Kveitkus, jau nuo seniau yra paskir- Deputy Sheriff, (Honor Deputy tas Special Policmonas, kur Lietuvių parengimuose turim savo tautos tvarkdarį.

Taipgi turiu pažymėti, kad kliubo politinė komisija yra pateikus savo raporte pranešimą, kad buk turi pažadėjimą iš Demokratų Partijos vadų suteikti vienam nariui Policisto Darbą ir vienam Firemono (ugniagesio) kaip greit tokios vietos rasis tuščios.

Bet šis kliubas veikia ir stengias, kad suteikus patarnavimą Lietuviams sekamais reikalais: Pilietybės Popierių išreikalavime ir bedarbių aprupinimo išreikalavime iš miesto įstaigų, ypač šiuom laiku. Laikui bėgant šis kliubas yra pasiryžęs patarnauti vietos Lietuviams įvairiais reikalais.

L. B. Kliubo susirinkime, laikytam Lapkr. 11, 1932 m., teko pastebėti, kad tarp narių viešpatauja Draugiškumas ir Santarvė, kas reiškia gero Organizacijai, ir ateityje galima tikėtis daug gerų darbų pasiseks nuveikti. L. B. Kliubo susirinkimai atsibuna kas antras Penktadienis kiekvieno mėnesio, Liet. J. V. Drg. Salėje, 407 Lafayette St., Bridgeport, Conn.

L. B. Kliubo Reporteris,
A. Sapiega.

Detroit, Michigan

Aviacijos Diena

Lapkričio 6 d. Detroite įvyko lietuvių Aviacijos diena, kurios programo pildytojai buvo Kapitonas S. Darius ir Lakunas S. Girėnas. Rengimas atsibuvo Leonard Flo Air College Aerodrome, kuris randasi prie Ford ir Wyoming vieškelių.

Detroite aviacijos diena buvo surengta ant graitųjų, taigi gal but nevisai galima skaityti nusisekusia, bet kaip ant graitųjų rengta, tai, kaip teko sužinoti, pasekmės patenkinančios, p. M. Šimonis, gavęs pranešimą nuo lakunų, paėmė aviacijai vietą ir pagamino plakatus, ir jau lakunams atskridus į Detroitą, penk tadienį, Lapkričio 4 d., sušaukė susirinkimą, kuriame dalyvavo atstovai nuo Detroito Lietuvių Biznierių Tarybos, nuo Lietuvos Vyčių 102 kp. ir keletas šiaip suinteresuotų asmenų, kuriems p. Šimonis pranešė. Taipgi šiame susirinkime dalyvavo ir lakunai.

Taigi tik prieš vieną dieną įvykstant aviacijai, sušauktas susirinkimas, apsvarstyta reikalai ir išrinkta laikinas komitetas iš šių asmenų, butent: Pirmininku, M. Šimonis; Raštininku, p-lė M. Andriuliunaitė; Iždininku, graborius Stepanauskas, ir du nariai: F. Motuzas ir W. Vaseckas.

Kiek žmonių atsilankė į aviacijos lauką — sunku pasakyti, nes dar prieš pietus pradėjo rinktis. Kaip kurie pasivažinėję, pasižiurinėję ėjo namon, tuo pačiu kartu į aviacijos lauką rinkosi kiti, bet gana gražus burys apstojąs nuolatos stovėjo, klausėsi muzikos, bei akimis gaudė padangėse skraidantį Kapitoną Darių su skridimo remėjais.

Trečiadienio vakare moterų biznierkų surengė lakunams vakarienę viešbutyj, bet, ant laimės, toj vakarienėj man neteko dalyvauti, todėl smulkmenų apie ją negaliu paduoti.

Korespondentas.

Daktarų Dr-jos Įstorija

(Tąsa)

Ką tai ženklina? Ką tai reiškia lietuvių tautos atgimimo valandoje? Maža Amerikos Liet. Dakt. Draugijos piniginė parama, bet laiku suteikta, pagimdė Lietuvos Universitetą.

Nedaug rasime ir šiandien lietuvių, kurie galėtų įsivaizduoti savistovį, milžiniškos drąsos žingsnį mokslo pažangos pirmyn.

Tai ženklina, ačių musų drąsuoliams didvyriams, tautos budintojams; ačių ir tiems, kurie pagauti idejos sutvėrti nepriklausomą valstybę, pasirašė ant Deklaracijos, paskelbdami pasauliui, kad Lietuva nuo šios valandos, tvarkysis ir valdysis pati, be pagalbos globėjų. Mes lietuviai nuo dabar nebereikalaujam ubagauti, maldauti pas kitus arba glaustis prie jų, kad savo naujus mokslo išradimus pranešti pasauliui per svetimtautiškas įstaigas.

Mes turime savo nepriklausomą valstybę; turime savo spaudą; turime savo mokslo svarbiausią įstaigą — Uninversitetą, ir turime savus mokslo žurnalus.

3) Amerikos Lietuvių Daktarų Draugija nudžiugo išvydus pirmą numerį **"Medicinos"** — medicinos mokslo žurnalą, ir jį parėmė ir remia iki šiol. "Medicina" — žmonių sveikatos sargas. Tik dabar turime patys mokėti įkainuoti ir remti nors prenumeratos keliu ir siųsti savo moksliškus patyrimus "Medicinos" redakcinėn kolegijon, idant pranešus pasauliui, kas naujo pastebėta medicinos mokslo srityje. Tad visi gydytojai, dentistai, aptiekininkai, chemikai ir tt. remkime mokslo raštais, referatais ir prenumerata, užsimokėdami iš kalno po $5.00 metams už "Mediciną".

Garbingas, tikslus ir našus darbas lietuvių tautos pakėlime į aukštesnį laipsnį kulturos.

Gal tu, lietuvių tautos nary, dar iki šiol niekuomet neprisidėjai, bet vistiek mes už tave, tavo naštą ant savo pečių nešam. Teisybė, nedidelė musų kruvelė gydytojų-dentistų, susispietę kruvon, tavo naštą pasidalinę nešame; ir jei dabar neprisidėsi, mes vistiek pajėgsime ir toliaus nešti, nors ir sunki yra ta našta. Mes tai darome pasitikėdami, kad kada nors atbusi ir susiprasi atsilyginti ir dar šimteriopai, kaip kad atsilygino nemirtinos atminties lietuvių tautai Dr. V. Kudirka ir daugelis kitų.

Musų Amerikos gydytojų ir dentistų randasi suvirš 200; pridėk dar chemikus, aptiekininkus, tai priskaityti suvirš 300 asmenų. Ir jei tieji 300 profesionalų užsiprenumeruotų ir užsimokėtų po $5 metines prenumeratas už "Mediciną", tai nuo vienų Amerikos profesionalų "Medicina" turėtų įeigų $1,500. Beveik vieni amerikiečiai medicinos žurnalą galėtų užlaikyti. Bet tai tik svajonė; lai nors pasirupina tie užsimokėti užvilktą "Medicinos" prenumeratą, kurie yra skolingi už 3—5 metus, ir tai bus gerai. Kas pajėgs tiems skolininkams įskiepyti, kad užsimokėtų, tai nuo savęs tarsiu ačių.

Nei viena sveiko proto motina nenori, kad jos mylimas sunelis ar dukrelė taptų vėjavaikiu, o vienok neretai taip atsitinka, tai ka-gi galima norėti, kad tautos nariuose vienas kitas jos narys netaptų vėjavaikis. Nėra pasaulyje tautos ar gentės, kur tam tikras nuošimtis neišeitų blogesniais. Taip yra ir tarp lietuvių. Bet yra aiškus daviniai, kad lietuvių tautos na riuose, ir tai didžiumoje kraujo indose teka tyras, sveikas kraujas.

Todel neturime nusiminti, jei mums nesiseka taip, kaip mes geistumėm subendrinti, surišti vienan ryšin kiekvieną profesiją. Jeigu mums lietuviams tas nevyksta, gal mes nemokam pasiekti jo gilumos širdies. Ir aš esu pilnai įsitikinęs, kad laikui bėgant ir mums patiems kas kart vis įsigyjant daugiau patyrimo — vis didesnį ratą pasukame. Tik daugiau ištvermės, pakantos ir atsidavimo užbrėžtam darbui. Tad neškime, vyrai tąją sunkią naštą — lietuvių tautos kulturinimo ir švietimo.

"Medicina" tapo išlaikyta per 12 metų; išlaikysime dar kitą tiek, o per tąjį laiką priaugs jaunimas, taps profesionalais — palengvins mums naštą nešt.

Bet vergaut ir buti pastumdėliais kitataučių daugiau nebusime.

Vėjavaikiai gali sau eiti pas kitataučius garbės ir duonos pelnyti. Pažiurėsime ar jie daug pelnys. Mums užteks savosios duonos ir nuo savųjų buti pagerbtais.—**Dr. A. L. Graičunas.**

LIETUVOS GENERALINIO KONSULATO PRANEŠIMAS Nr. 4

Paieškomi:

KARSOKAS, KAZYS, savo laiku gyvenęs Waterbury, Conn. dabar neva gyvenąs Brooklyn, N. Y. Prašoma skubiai atsiliepti. Reikalas yra rimtas ir svarbus (10-151).

GITMORAS, GATAMORAS, GITTEMORE, PRANAS, gyve-
SANDARA—7
nęs Bostone, miręs karo lauke. Jo gimimo vietą pažymėta "Madiagi, Russia". Gali buti Nedžingė, Medingėnai, Madeikiai ar tam panaši vieta. Velionies giminės arba pažįstami prašomi atsiliepti (10-1536).

KLIMAŠAUSKAS, JUOZAS, kilęs iš Ligėnų kaimo, Truskavos parapijos, Amerikon atvykęs gana senai; savo laiku gyvenęs Worcester, Mass., — dabar apie jį giminės nieko nežino. (10-1828).

GODLEVSKIAI ar GADLIAUSKAI, Napoleono ir Antaninos Kurenkaitės Godlevskių sunųs, kilę iš Rankelių kaimo, Šidlavos valsč., turėję seserį Teodorą. Paieško giminaitė Viktorija Zenkienė, iš Vilniaus.

ŽEMAITIS, PETRAS, Juozo ir Uršulės sunus, kilęs iš Kaušių kaimo, Vilkaviškio valsč., amžiaus apie 70 m.

PUPINIS, ALEKSANDRAS, kilęs iš Diržų k., Žeimelio val., Šiaulių apsk. Amerikon atvykęs 1913 m., iki 1928 m. gyvenęs Riverside, N. J.

ZAGORSKIS, JULIUS, Karoliaus sunus, kilęs iš Latoniškių k., Vidžių v.

Ieškomieji arba apie juos ką nors žinantieji prašomi atsiliepti į

Consulate General of Lithuania,
15 Park Row,
New York, N. Y.
LIETUVOS GENERALINIS KONSULATAS.

KALĖDŲ EKSKURSIJA
Į LIETUVA
Rengia Liet. Laiv. Agentų Sąjunga Amerikoje.

ŠVEDŲ AMERIKOS LINIJA
Iš NEW YORKO į KLAIPĖDĄ
Per Gothenburgą
TRUMPAS KELIAS į LIETUVĄ per ŠVEDIJĄ

"DROTTNINGHOLM"
GRUODŽIO 2, 1932 M.
Išplaukia iš New Yorko
Ekskursijos palydovas p. Vl. P. Mučinskas, Švedų Amerikos Linijos, Centro raštinės Amerikoje, Lietuvių Skyriaus vedėjas. Jis stengsis padaryti kelionę pilną įdomybių, apie kurią viesiems bus malonu prisiminti. Gauk brošiurėles: "Bendros Informacijos Kelionėje į Klaipėdą" ir "Kalėdų Ekskursija." Gaunamos pas agentus arba:
Swedish American Line
181 N. Michigan Ave., Chicago

ŠOKIŲ VAKARAS
SU MUZIKALIU PROGRAMU

— Rengia —

Wisconsino Sandariečiai, Bendrai su Sandaros Centru

Ned. Lapkričio 20, 1932

Džindželeto Svetainėj

Kampas 12th St. and Herrick Ave.
Racine, Wis.

Pradžia 6:00 val. vakare — Įžanga 25c. ypatai

Tikietas geras progr. ir šokiams

Programo išpildyme dalyvauja įžymios spėkos: Iš Chicagos "Jaunnoji Birutė" ir kiti; vietiniai ir iš kitur. Užsibaigus programui, tęsis šokiai iki vėlumai. Geri griežikai griežš klesinius ir lietuvių šokius. Kas atsilankys lapkričio 20 d. į šį vakarą, pamirš visus rupesčius, įgaus linksmą upą ir tuo liks patenkinti. Kviečiami dalyvauti — atvažiuoti, susieiti visus lietuvius, kaip vietinius, taip ir iš apielinkių miestų: Kenosha, Waukegan ir Milwaukės.

Kviečia, KOMITETAS.

Chicagoje

UŽKVIETIMAS Į SANDAROS 77 KP. RENGIAMĄ VAKARĖLĮ

Gerbiamoji Chicagos lietuviai, užkviečiame jus atsilankyti į musų kuopos šokius, kurie įvyks šį Šeštadienį, Lapkr. 19 d., Gramonto svetainėje, prie 45-to plaso ir Rockwell gatvės.

Atsilankę į šiuos šokius smagiai praleisite laiką, nes bus gera muzika, programas ir t.t. Tiketų kaina 25c.

77 kp. Narys.

IR VĖL GRAŽIOS DAINOS IR MUZIKA LINKSMINA RADIO KLAUSYTOJUS

Praeitą antradienį, pasirodžius žiemai, Chikagoje ir apielinkėje, ir ėsant nepatogų išeiti, nei išvažiuoti, tai buvo tikrai malonu pasilikus namuose pasigėrėti gražiu radio programu, kuris buvo perduotas iš stoties W. G. E. S. per storonę Peoples Furniture Co. Krautuvių.

Šį sykį, ypatingai gerai pasižymėjo "Peoples Parlor" kvartetas ir duetas, taipgi Kastas Sabonis ir A. Ančiutė, kurie gana šauniai sudainavo keletą musų rinktinų ir gražių dainelių. Taipgi šį sykį buvo keletas numerių, gana gražios ir kliasiškos muzikos, o prie tų dainų ir muzikos buvo įdomių ir naudingų kalbų: kalbėjo Dr. A. Juozaitis, dentistas (jis kalbėjo biskį perilgai, nes radio klausytojams greitai nubosta klausytis ilgų kalbų), A. Ripkevičia, P. Šaltimėras, o Čalis Kepurė, dėl stokos laiko paliko kitam sykiui papasakoti įvairias pasaulio įdomybes, taip kad besiklausant šio programo laikas labai greitai prabėgo ir paliko gerus įspudžius klausytojams. Todėl lauksime kito antradienio, kito Peoples Radio gražaus programo.

M. M.

SANDARIEČIAI DIRBA LABDARYBĖS DARBUS

Sandaros 25 kuopa rengia Bazarą, prieš pat Kalėdas, 17 ir 18 dd. Gruodžio, Sandaros Svetainėje, dėl bedarbių savo tautiečių, kurie yra prispausti šios depresijos.

Kad pagelbėti vieną kitą kenčiantį vargą savą viengentį, pernai buvo surengę Bazarą, Sausio mėnesį ir turėjo neblogą pasisekimą ir sušelpė keletą šeimynų, kurioms buvo reikalinga greita pagelba. Pas sandariečius nėra skirtumo kokių pažiurų žmogus yra, bi tik lietuvis ir reikalingas pagalbos, tai jis ir gauna.

Taigi aš prašyčiau visų Lietuvių Biznierių arba taip geros valios žmonių, katrie galėtu, prisidėti prie šito didelio Labdarybės darbo, kuo kas gali ar tai dovanomis ar prie išpirkimo tų dovanų, katros bus išstatytos ant pardavimo. Pas musų lietuvius Labdarybės darbų mažai yra dirbama tarp organizacijų, išskiriant apie kelias kuopas moterų, kaip tai "Apšvietos" Moterų Draugystė ir 208 S.L.A. Moterų kp. yra pasižymėjusios savo darbais, sušelpdamos patekusius musų brolius Lietuvius į skurdą. Mes, sandariečiai, esame pasiryžę dirbti ir sušelpti savo brolius lietuvius ir išlaikyti nuo bado.

Žinoma, mes negalime sušelpti visus arba kelius šimtus, nes yra blogi laikai visiems biznieriams ir taip geros valios žmonėms. Mes nesitikim padaryti didelį kapitalą arba kelius tukstančius, bet katriems yra labai didelė bėda arba žmonės negauna užtektinai pašalpos iš tų įstaigų, kurios duoda pašalpas.

Dar sykį prašyčiau visų lietuvių, kad neatsisakytų dėl tų katrie atsilankys pas tamstos prašydami aukų dėl labdarybės Sušelpkime savuosius, parodykime, kad mes ėsame geraširdžiai, kad mes mokame savąjį priglausti ir nuraminti biednesnį už save. Žinoma, tais depresijos laikais mes ėsame visi nukentėję, bet vistiek gelbėkim vienas kitą kaip galime.

F. Platkauskas.

IŠ 100 KUOPOS SUSIRINKIMO

Praėjusį trečiadienį 100 kuopa turėjo savo mėnesinį susirinkimą p. Vitkų namuose. Šį kartą, taip kaip ir visuomet p. Vitkienė gerai pavaišino susirinkusius. Tarp kitų nutarimų, buvo nutarta surengti šeimyniską vakarėlį; laikas bus paskelbta vėliau.

Visiems gerai žinomas ir gerbiamas biznierius, t. y. duonkepis, p. Narvidas persikėlė iš 25 kp. į 100 kuopą.

Vitkus įnešė pasiulymą, kad kiekvienas narys kitą susirinkimą atsivestų po du naujus narius prirašyti, o pats p. Vitkus prižadėjo net keturis atsivesti. Taigi ir mums neverta juom apsileisti.

Na pamatysime kitame susirinkime, kuris įvyks Gruodžio 14 d., taip pat pas pp. Vitkus, 6616 So. California Ave.

Sena Sandarietė.

APŠVIETIETĖS RENGIA ŠOKIUS

Lietuvių Moterų Draugija "Apšvieta" rengia sunkių laikų šokius" — Hard Tiimes Dance", Subatoje, Lapkričio 26 d., Chicago Liet. Auditorijoj, 3133 S. Halsted St.

L. M. D. "Apšvietos" vakarai yra pajvairinti, taipgi ir ateinantis vakaras bus gana įdomus. Kurie svečiai ateis prasčiausiai apsirėdę gaus dovaną, kurie puikiai — gaus mokėti pabaudą. Meldžiu gerbiamieji, ir gerbiamosios neišsigąsti, nes komisija pranešė, kad pabauda bus pritaikinta šiems sunkiems laikams. Muzika bus vienu panelių. Taipgi bus priimamos naujos narės nuo 16-ka metų iki 25-kių. Įstojimas vienas dol. Kurios norite prisirašyti į virš minėtą draugiją, meldžiu nepamiršti pributi Lapkričio 26 dieną į vakarėlį ir išpildyti aplikacijas. Įžanga 35c.

Gerbiamą publiką, meldžiam skaitlingai atsilankyti į virš minėtą Apšvietiečių parengimą ir linksmai laiką praleisti; juokų turėsite užtektinai.

Kviečia Rengėjos.

J. JANELIUNAS EINA Į NAUJĄ BIZNĮ

Plačiai žinomas Chicagos lietuviams biznierius, Julius J. Janeliunas, kuris jau yra laikęs įvairios rųšies biznius: aptiekas, automobilius pardavinėjo ir tt., dabar eina į naują biznį. Jis atidarys "Bowling Alley", bilijardų stalus, lengvų užkandžių bei gėrimų vietą Chicagos Lietuvių Auditorijoje. Kiek jau spėta lig šiol įtaisyti, atrodo, kad bus labai jauki vieta ir, beabejo, p. Janeliunas darys gerą biznį. Kad taip gali buti, tai yra kelios priežastys, kurios verčia taip manyti. Pirmoj vietoj, p. Janeliunas yra patyręs biznierius ir žino kaip prisitaikyti prie aplinkybių. Antras, tai panasios vietos Bridgeporte lig šiol nebuvo. Trečia, p. Janeliunas yra senas Chicagos biznierius ir turi daug draugų bei pažįstamų, kurie greičiau užeis pas jį, negu eis kur kitur.

Ponas Janeliunas jau baigia įrengti ir su pabaiga šio mėnesio bus atidaryta. Beabejo, atidarymo dieną pranešime vėliau.

Tuom tarpu mes norime p. Janeliunui palinkėti gerų pasekmių jojo naujame biznyje.

— Rep.

ATSIŠAUKIMAS

Kiek laiko atgal buvau pagarsinęs į lietuviškus laikraščius reikale L.S.S. (4) Šiaulių burio steigiamo knygynėlio, prašydamas, vardan minimo Veisėjų Šiaulių burio, paramos iš visų Veisėjų, Leipalingio ir Kapčiamiesčio apielinkės lietuvių. Ir dabar kaip kuriems tik turiu tarti nuoširdų ačių už prisidėjimą knygomis, darbu ir aukomis.

Pirmiausiai turiu už garbę tarti, vardan minimo burio, nuoširdų ačių T. M. Draugijai, kuri paaukavo apie penkis šimtus įvairaus turinio knygų, kurios bus nusiųstos minimam šiaulių buriui; taipgi tariu ačių daktarui p. Graičiunui už paaukuotas keletą jo parašytų knygelių: "Naminė Musė ir Uodas". Toliaus dėkavoju komisijai, kuri yra susitvėrusi dėl sukėlimo reikalingų lėšų dėl tų knygų persiuntimo į Lietuvą virš minėtam šiaulių buriui. Komisijoje yra P. Pleckaitis, B. Kizelevičius, A. Tviragas, A. Bacevičius ir V. Rekus.

Minima komisija jau turėjo vieną parengimą, kuris pasisekė neblogai ir pelno šiek tiek paliko, bet toli gražu dar neužtenka, kad tos visos knygos but galima pasiųsti į Lietuvą. Todėl minima komisija yra nutarusi ir jau rengia Savybės vakarėlį, pp. Kizelevičių namuose, 23 d. lapkr., ir į tą vakarėlį kviečia visus norinčius paremti tą taip kilnų darbą. Ypač but malonu matyti visus Veisėjiečius, Leipalingiečius ir Kapčiamiestiečius, nes tų miestelių apielinkės gyventojus minimas burys apsaugojo nuo Varviškės banditų, kada 1923 metais banditų gaujos plėšė apielinkės kaimus, tik ačių (4) Veisėjų šiaulių buriui daug kaimų buvo apsaugota.

Kam tik laikas ir aplinkybės pavelys, nepamirškite ateiti į tą Savybės vakarėlį — turėsite gerus laikus ir paremsite savo brolius.

V. Rekus.

M. NARVIDAS TARIA NUOŠIRDŲ AČIŲ JĮ LANKIUSIEMS SANDARIEČIAMS

M. Narvidas, kurį prieš keliatą savaičių ištiko automobilio nelaimė, kurioje jis tapo sunkiai sužeistas, taria širdingą ačių jį lankiusioms sandarietėms ir sandariečiams, kaip tai, p-nioms: Baleckienei, Gulbinienei, Zolpienei ir Bučinskienei, už įteiktą jam gėlių bukietą ir pareikštą užuojautą.

Šiuo laiku p. M. Narvidas jau pilnai pasveiko, atlieka savo biznio reikalus ir jaučiasi linksmas, kad jo draugai sandariečiai jį taip gausingai lankė laike ligos.

Rep.

IŠ KUPIŠKĖNŲ DARBUOTĖS

Kvietimas.

Skaitančiai laikraščius Amerikos lietuvių visuomenei yra žinoma, kad Kupiškėnai pasiryžo įsigyti savo apylinkėj Laisvas Kapines ir pasistatyti Liaudies namą, kuriame įrengtas bus knygynas ir skaitykla.

Nežinau, kiek Liaudies namo reikalui yra jau sukolektuota pinigų, nes tuo rupinasi Bendras Kupiškėnų kliubas Amerikos po vadovyste p. Jono Kulio.

Laisvų Kapinių reikalu rupinasi žemiaus pasirašęs ir jau sukolektuota ir pasiųsta Lietuvon $118.50. Etinės Kulturos Draugijos Kupiškio skyriui.

"Naujienose" No. 251 š. m. galėjote, gerbiamieji aukotojai Laisvų Kapų reikalui pastebėti gerbiamo D-ro Jono Šliupo laišką, kuriame užtikrina, kad Kupiškėnams Lietuvoje bus duotas leidimas įsisteigti sau Laisvas kapines—so far so good.

Bet štai kapai reikalingi mirusiems, kurie atsiskyria nuo musų ant visados ir kur kiekvienas musų neišvengiamai turės atsigulti.

Tuo musų Kupiškėnų darbuotė nepasibaigia — pasilieka gyvieji ir priaugantis jaunimas. Reikia jie pritraukti ir įrašyti į eiles kovotojų-veikėjų, į eiles Etinės Kulturos Draugijos narių, kurie pajėgs nešti švyturį šviesos į tamsią lietuvio stubelę.

Dvi galingos jėgos, kurios truškina tamsybę, prietarus, vergystę ir parodo šviesos kelią prie gerbuvio, prie duosnesnio gyvenimo, prie laimės: tai, 1. atsilankymas į teikiamas paskaitas—pamokas arba kaip lietuviai pripratę vadinti į prelekcijas; 2 tai knygų skaitymas.

Seniau, kai kurie negudriai nuprotaudavo: girdi, kai visi lietuviai apsišvies,—kas kiaulės beliuobs.

Šiandien kitas lapas istorijos atverstas,—nudien ir kiaules ne mokša nemoka paliuobti.

Todel kas nevelija lietuvių tautos dvasiai mirti, tas privalo skaityti knygas ir kitus atsidėjusiai raginti skatinti prie skaitymo knygų.

Knygos yra kelrodys žmogaus gyvenme; knygos parodo, kaip žmonės gyvena, tvarkosi kituose kraštuose. Žodžiu sakant, knygos tai yra kalnas ant kurio žmogus užlipęs mato visą pasaulį; mato aiškiai kas vargsta verkia, vaitoja; kas juo kias, šoka, dainuoja ir linksminasi. Mato laimingus ir nelaimingus žmones. Mato klaidas, trukumus, kurie stabdo progresą, gerbuvį žmonių.

Knygose tas viskas yra surašyta ir kas nori, gali pasinaudoti, pasimokyti ir tapti laimingu.

Šviestis ir šviesti kitus — tai pareiga musų visų. Skaityda mas knygas žmogus pamato pasaulį; palengvina gyvenimą; sulaukia ramios senatvės.

Šitą tikslą atsiekti pasiryžo **Etinės- Kulturos Draugija Kupiškio skyrius ir stverėsi steigti Paskaitų-Pamokų ir Knygyno fondą.** Jis meldžia amerikiečius geros valios lietuvius ir lietuves aukoti tam tikslui kas kiek ir kaip gali. Vieni knygas, kiti aukokite pinigais — sekančiu adresu:

Petras Vaitiekunas, pirm.,
Et. Kult. Draugijos, Maironio gatvė 16, Kupiškis—Lithuania.

Šį kvietimą rašau, įsitikinęs, kad neapsivilsiu ir pirmas tam tikslui aukoju $10.00.

Dr. A. L. Graičunas,
3310 So. Halsted Street
Chicago, Illinois.

REMKIME SAVUOSIUS

Gerbiami Sandariečiai ir "Sandaros" skaitytojai, ...remkime tuos biznierius ir profesionalus, kurie garsinasi "Sandaroje" nes mes tik vienas kitą remdami ir kooperuodami pergyvensim šią depresiją ir susilauksim geresnių laikų.

SANDAROS RED. ir ADM.

MUZIKOS MOKYKLA

Duodu piano lekcijas prieinamomis sąlygomis ir, reikalui ėsant, — atvažiuoju į namus. Deliai platesnių informacijų kreipkitės pas

VERĄ STRADOMSKAITĘ
3357 So. Morgan St.
Tel. Yards 6120.

šią pėtnyčią!

geriausios gardžiausiai pataisytos "be-ašakų" Silkės

PAS—

TIP TOP
(ANT BRIDGEPORTO)
3212 So. Halsted St.

Specialis IšPARDAVIMAS ANT RADIOS Radio Tiubų ir Recordų

Nauji Midget Radios po $8.95

Nauji 7-nių Tubų Console Radios po $29.50

Kombinacijos Radio su Gramafonu po $48.00

Radio Tubos

Pilnai Gvarantuotos $1.25 vertės po 39c

Screen Grid Tubos $1.65 vertės po 49c

Columbia

Recordai

Parsiduoda už ½ kainos po 38c

Arba 2 už 75c

Pasirinkimas visų Lietuviškų Rekordų, geriausių ir naujausių padarymų. O biskį seniau daryti Rekordai tik 15c

Matykite Tuojaus

PEOPLES FURNITURE CO.
Krautuvėse
2536-40 W. 63rd St.
Hemlock 8400
4177-83 Archer Ave.
Lafayette 3171
Chicago, Ill.

MOTINA HELENA

Garsiausia Pasauly Žolių Gydytoja Tukstaničus Išgydė Žolėmis.

Pastebėtina nauja kombinacija gyvastį palaikančių žolių yra svarbiausias moderninių laikų išradimas. Tukstančiai kentėjusių, kurie sunkiai sirgo, dabar sveiki. Nežiurint kokia jusų liga yra, ir kiek daug daktarų ir vaistų jus išbandėt, dar yra viltis del jus.

Motina Helena, Didžioji Žolių Gydytoja Chicagoj, siulosi jums suteikti 5 dienų naminį treatmentą žolėmis visiškai dykai. Aprašykite savo ligą ir mes prisiųsime $1.00 bonką Kraujo Toniko, ar $1.50 bonką specijalių žolių gyduolių. Pridėkite 25c apmokėjimui supakavimo ir persiuntimo. Rašykite ar ateikite šiadie. Skyriai: 3415 S. Halsted St., 4732 S. Ashland Ave., 4172 Archer Ave.

DAKTARAI

Dr Suzan A. Slakis

Specialistė Moterų ir Vaikų Ligų
4145 Archer Ave.

Val. 10 iki 12 ryto; 4 iki 6 popiet
Seredomis ir nedėliomis pagal Susitarimą
Ofiso Tel. Lafayette 7331
Rez. Tel. Hyde Park 3397

GRABORIAI

Telephone Republic 3100

J. J. Bagdonas
Simpatiškas, Populiarus ir pigus Lietuvių Graborius. Liudėsio valandoje pašaukite mane.
2506 West 63rd St. Chicago

Tel Yards 1138
Stanley P. Mažeika

LIETUVIS GRABORIUS

Automobilius galima gauti visokiems reikalams.
3319 Auburn Av., Chicago

ADVOKATAI

CHARLES P. KAL.
ADVOKATAS
Mieste Ofisas
140 N. Dearborn St., Room 706
Phone State 4690
South Side Offisas
756 W. 35th St., netoli Halsted St.
Phone Boulevard 5913

JOSEPH J GRISH
Lietuvis Advokatas
4631 So. Ashland Ave.
Tel. Boulevard 2800
Rez. 6515 So. Rockwell St.
Rel. Republic 9723

A. A. SLAKIS
ADVOKATAS
Mieste Ofisas 77 W. Washington st
Room 905 Tel. Central 2978
Valandos: 9 ryto iki 4 po pietų
Vakarais: Utarn., Ketv., ir Subatos — 6 iki 9 val.
4145 Archer Avenue
Tel. Lafayette 7337
Namų Tel. Hyde Park 3395

Phone Franklin 2460
LEONAS S. MIKELONIS
ADVOKATAS
10 South LaSalle Street
Vakarais nuo 6 iki 9 valandai
3315 South Halsted Street
Telephone Boulevard 3697

K. GUGIS
ADVOKATAS
MIESTO OFISAS
127 N. Dearborn St.,
Room 1112
Telefonas Central 4911
Valandos: nuo 9 ryto iki 4 po pietų
GYVENIMO VIETA
3323 So. Halsted St.
Tel. Boulevard 1210
Val.: nuo 6 iki 8 val. kiekvieną vakarą, išskyrus ketvergą.
Nedėliomis nuo 9 iki 12 v. ryto

A. A. OLIS
ADVOKATAS
100 N. La Salle St., Room 2221
Telephone Randolph 0332
Val.: nuo 9 ryto iki 6 v. vak.
3241 South Halsted Street
Telephone Victory 0562
7—9 vak. apart Panedėlio, Seredos ir Pėtnyčios

DAKTARAI

Dr.C. Kasputis
DENTISTAS
Grįžo iš Europos ir vėl praktikuoja senoj vietoj.
VALANDOS: 10-12 A. M., 2-6 P. M. ir 7-9 P. M.
Sekmadieniais, ketvirtadieniais pagal susitarimą
3335 So. Halsted St.
Tel. BOULEVARD 9199

Dr. Karl Nurkat
(NURKAITIS)
Akiniai pritaikomi mokslišku budu
2437 W. 69th Street
Tel. Grovehill 2242

Phone Hemlock 2061
DR. C. K. KLIAUGA
DENTISTAS
2420 W. Marquette Road
Naujo ofiso valandos:
Antradieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais nuo 9 ryto iki 9 vakaro. Senas ofisas 1821 Halsted St. Val: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais nuo 9:30 ryto iki 8 val. vak.

Tel Republic 2266-Hemlock 2010
DR. K. DRANGELIS
DENTISTAS
2403 West 63rd Street
Kampas 63rd ir Western Ave.

PRANEŠIMAS
DR. MARGERIO
Persikėliau į erdvesnę ir patogesnę vietą
3325 SO. HALSTED ST.
Valandos: nuo 10 ryto iki 2 po pietų ir nuo 6 iki 8 vakare.
Šventadieniais nuo 10 iki 12
Phone Boulevard 8483

Phone Canal 6122
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West 22nd Street
(Cor. Leavitt St.)
Val.: nuo 1 iki 3 ir nuo 7 iki 8 v. v.
Ned. ir Seredomis pagal sutartį.
Rez.: 6628 S. Richmond St.
Tel. Republic 7868

DR. P. Z. ZALATORIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofiso Valandos:
10:30 iki 12 v. rytais
1 iki 3 val po pietų
6 iki 9 val. vakarais.
Sekmadieniais: 9 iki 12 v. rytais
Ofisas:
1821 So. Halsted Street
Telefonas Canal 0257
Rezidencija:
6600 So. Artesian Avenue
Telefonas Prospect 6659

DR. M. T. STRIKOL'IS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
OFISAS:
4645 S. Ashland Ave.
Ofiso valandos nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 val. vak. Nedėliomis pagal sutartį.
Ofiso Tel.: Boulevard 7859
Namų Tel.: Prospect 1930

Phone Victory 7188
DR. M. ZILVITIS
DENTISTAS
3243 South Halsted Street
CHICAGO, ILL.

Tel Boulevard 5913 or 5914
DR. S. NAIKELIS
Gydytojas ir Chirurgas
Valandos
Nuo 2 iki 4 ir nuo 7 iki 9
Nedėliomis pagal sutartį
756 W. 35th Street
N. E. kampas 35th ir Halste

Phone Victory 2514
DR. A. J. ZIMONTAS
SENIAUSIAS LIETUVIS DENTISTAS
3252 South Halsted Stree

Phone: Grovehill 17
Ofiso Valandos:
Nuo 9 iki 11 ryto
Nuo 2 iki 4 dieną
Nuo 7 iki 9 vak.
DR. A. L. YUŠKA
Gydytojas ir Chirurgas
2422 West Marquette Road
Cor. 67th St. ir Artesian Ave
CHICAGO, ILL.
Šeštadieny ir trečiadieny po pietų pagal sutarimą.